Gminny Program Wspierania Rodziny
na lata 2019-2021 w Gminie Sandomierz
Sprawozdanie z realizacji za 2020 rok

Ośrodek Pomocy Społecznej w Sandomierzu jako koordynator Gminnego Programu Wspierania Rodziny kierował się: minimalizacją zjawiska dysfunkcji opiekuńczo-wychowawczych, wzmacnianiem kompetencji rodzicielskich i zasobów rodzinnych, promowaniem zdrowego modelu rodziny, pomocą rodzinie borykającej się z trudnościami związanymi z opieką i wychowaniem dzieci oraz skuteczną ochroną dzieci i pomocą dla nich, co może być osiągnięte przez współpracę osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami.

Partnerzy i realizatorzy Programu zobowiązani są Uchwałą Nr IV/37/2019 Rady Miasta Sandomierza z dnia 30 stycznia 2019 roku w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2019 - 2021 w Gminie Sandomierz - do realizacji celów w nim zawartych oraz do stymulowania działań na rzecz dziecka i rodziny.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Sandomierzu w 2020 roku kontynuował realizację rozwiązań w zakresie wspierania rodziny, kierując się dobrem dziecka, dobrem rodziny jako naturalnego środowiska rozwoju dziecka, przy współdziałaniu instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami. Instytucje i organizacje o których mowa to m.in.: Urząd Miejski, placówki oświaty na terenie Gminy Sandomierz, Oddział Rejonowy Polskiego Czerwonego Krzyża, Świetlice Środowiskowe, Placówka Wsparcia Dziennego, Punkt Interwencji Kryzysowej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Komenda Powiatowa Policji, Zespół Interdyscyplinarny, Środowiskowy Dom Samopomocy, Poradnia Terapii Uzależnień, Punkt Edukacyjno-Konsultacyjny oraz lokalne stowarzyszenia i organizacje.

Wskazane w harmonogramie cele szczegółowe i zadania realizowane były w oparciu o założenia programowe i ustawowe zawarte w szczególności w poniższych dokumentach:

- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
- ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych,
- ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego,
- ustawa z dnia 21 czerwca 2001r. o dodatkach mieszkaniowych,
- ustawa z dnia 07 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- ustawa z dnia 09 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne,
- ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów,
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- ustawa z dnia 11.02.2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start"

– uchwała Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019-2023.

Celem głównym programu jest wzmocnienie funkcji opiekuńczo-wychowawczej rodzin z terenu gminy Sandomierz poprzez tworzenie warunków umożliwiających poprawę sytuacji społecznej rodzin przejawiających bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz ich wspieranie w prawidłowym funkcjonowaniu.

Zadania do realizacji:

1. **<u>Wsparcie rodzin mających trudności w zaspokajaniu fundamentalnych potrzeb natury materialno-bytowej</u>**

1.1. Udzielenie pomocy finansowej, rzeczowej rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialno-bytowej.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Sandomierzu w ramach zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku (t.j.Dz.U. 2020 poz. 1876 z późn. zm.), realizuje ustawowe założenia pomocy społecznej w formie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych, z których mogą skorzystać rodziny z terenu Gminy Sandomierz. Pomoc społeczna umożliwia przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych rodzinom, które nie są w stanie same ich pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Z przeprowadzanych wywiadów środowiskowych pracowników socjalnych, można wyciągnąć wnioski, iż głównymi problemami z jakimi borykają się rodziny objęte wsparciem to przede wszystkim długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność, ubóstwo, bezrobocie, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Pracownicy socjalni, jako profesjonaliści realizujący wymienione w ustawie zadania, stanowią zatem podstawową kadrę instytucji pomocy społecznej.

Przewidziane w ustawie o pomocy społecznej pieniężne formy wsparcia (zasiłki stałe, zasiłki okresowe, zasiłki celowe, specjalne zasiłki celowe) zostały udzielone w 2020 roku, przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Sandomierzu dla najbardziej potrzebujących rodzin.

Przyznanie lub odmowa przyznania świadczenia następuje w formie decyzji administracyjnej. Świadczenia w postaci pracy socjalnej i poradnictwa, a także biletu kredytowanego nie wymagają wydania decyzji administracyjnej.

Tabela Nr 1.

L.p.	Świadczenia z pomocy społecznej	Liczba osób/ rodzin objętych pomocą w 2020r.
1.	Zasiłek okresowy	85
2.	Zasiłek celowy i celowy specjalny bezzwrotny	377
3.	Zasiłek stały	158
4.	Zasiłek celowe na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego	0

Źródło: dane własne Ośrodka Pomocy Społecznej w Sandomierzu

W 2020 roku z pomocy społecznej skorzystało 127 rodzin z dziećmi w tym:
- 42 rodziny z jednym dzieckiem,
- 46 rodzin z dwójką dzieci,
- 35 rodziny z trójką dzieci,
- 3 rodzin z czwórką dzieci,
- 1 rodzina z piątką dzieci

Ośrodek Pomocy Społecznej w Sandomierzu zapewnia również pomoc w formie ciepłego posiłku dla dzieci i osób dorosłych.
W 2020r. pomocą w formie ciepłego posiłku objęto łącznie 95 dzieci (szkoła- 65 dzieci, przedszkole- 30 dzieci) oraz 32 osoby dorosłe.

Oddział Rejonowego Polskiego Czerwonego Krzyża udzielał wsparcia rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej.
Oddział Rejonowego Polskiego Czerwonego Krzyża w 2020r. podejmował poniższe działania:

Tabela Nr 2.

Nazwa działania- 2020r.	**Rodzaj udzielonej pomocy**	**Ilość osób objętych pomocą**	**Szacunkowa wartość pomocy**
Pomoc dla seniorów akcja CircleK i PCK	Paczki żywnościowe	97 osób	2910,00 zł
Pomoc dla bezrobotnych akcja AVIVA z PCK	Paczki żywnościowe i chemia gospodarcza	73 osoby	8760,00 zł
Pomoc dla seniorów akcja PCK i Budimex	Paczki żywnościowe i chemia gospodarcza	60 osób	6000, 00 zł
Paczka świąteczna dla seniora, akcja CircleK i PCK	Paczki z żywnością i art. świątecznymi (kartka, stroik, cytrusy, ciasto itp.)	57 osób	5814,00 zł

Źródło: dane własne Oddziału Rejonowego Polskiego Czerwonego Krzyża

Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadania wynikające z art. 176 pkt 5 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, dotyczące współfinansowania przez gminę kosztów pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub integracyjnym ośrodku preadopcyjnym. Wydatki te gmina ponosiła w wysokości:
-10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
-30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
-50% w trzecim i następnym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Tabela Nr 3.

Rok	Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, za które gmina zobowiązana jest do ponoszenia odpłatności	Kwota poniesionych wydatków przez gminę w 2020
2020	Liczba dzieci przebywających w rodzinach zastępczych - 15	45 009,93 zł
	Liczba dzieci przebywających w placówce opiekuńczo-wychowawczej - 11	142 380, 83 zł
	Łącznie	187 390,76zł

Źródło: dane własne Ośrodka Pomocy Społecznej w Sandomierz

1.2. Zabezpieczenie ciepłych posiłków dzieciom z rodzin posiadających niewystarczające zasoby finansowe w szkołach, przedszkolach.

W roku 2020r. w Ośrodku Pomocy Społecznej w Sandomierzu realizowana była procedura programu rządowego „Posiłek w szkole i w domu na lata 2019-2023", który jest programem wspierania finansowego gmin w zakresie realizacji własnych zadań o charakterze obowiązkowym określnym w art. 17 pkt 3 i pkt 14, ustawy z dnia z dnia 12 marca 2004 o pomocy społecznej.
Pomoc w formie dożywiania dziecka w szkole udzielana jest w trybie art. 102 ustawy o pomocy społecznej tj. na wniosek osoby zainteresowanej (rodzica), przedstawiciela ustawowego lub z urzędu. Pracownik socjalny Ośrodka w terminie do 14 dni roboczych od powzięcia wiadomości o potrzebie przyznania świadczenia pomocy lub w sprawach nie cierpiących zwłoki w terminie do 2 dni od dnia powzięcia wiadomości o potrzebie przyznania świadczenia przeprowadza wywiad środowiskowy.

W 2020 roku pomocą w formie ciepłego posiłku objęto:

- w przedszkolach – 30 osób,
- w szkołach - 65 osoby.

1.3 Pomoc w wyposażeniu dzieci z ubogich rodzin w niezbędne artykuły szkolne oraz podręczniki.

W ramach zadania podejmowano następujące działania:

Szkoła Podstawowa nr 1 w Sandomierzu:

- na mocy ustawy „podręcznikowej" wszyscy uczniowie szkoły podstawowej mieli zapewnione darmowe podręczniki oraz materiały ćwiczeniowe,
- dla rodzin o niskich dochodach istniały stypendia szkolne przeznaczone na zakup niezbędnych pomocy szkolnych - zaopiniowano 6 wniosków.

Szkoła Podstawowa nr 2 w Sandomierzu:

- pomoc w wyposażaniu dzieci z ubogich rodzin w niezbędne artykuły szkolne oraz podręczniki,
- szkoła nieodpłatnie wypożyczała dzieciom podręczniki lub materiały edukacyjne, materiały ćwiczeniowe bez obowiązku zwrotu lub je udostępniała,
- uczniowie nie posiadający komputera w okresie nauczania zdalnego mieli możliwość wypożyczenia sprzętu komputerowego ze szkoły,

- pozyskano sponsora, który zakupił sprzęt komputerowy dla jednej z uczennic.

Szkoła Podstawowa nr 3 w Sandomierzu:

- uczniowie otrzymali komplet podręczników i ćwiczeń wskazanych przez nauczycieli poszczególnych przedmiotów.

Szkoła Podstawowa nr 4:

- współpraca z OPS w ramach bezpłatnego dożywiania dzieci w szkole.

Przedszkole nr 5 w Sandomierzu w ramach zadania realizowało:

- zwolnienie z opłat za ubezpieczenie dziecka, wyprawki przedszkolnej, kart pracy,
- bezpłatny udział dzieci w teatrzykach, warsztatach, imprezach organizowanych przez firmy zewnętrzne,
- dofinansowywanie lub finansowanie wycieczek wyjazdowych z funduszu Rady Rodziców lub przez indywidualnych sponsorów.

Przedszkole nr 6 w Sandomierzu:

- zwalniano dzieci z rodzin o niskim statusie finansowym z wnoszenia opłat na wyprawkę,
- ponoszenia wpłat na teatrzyki, wycieczki (negocjacje z firmami),
- zapewnienie dziecku osieroconemu bezpłatnego pakietu edukacyjnego dla 6 latka, artykułów plastycznych,
- zbiórka środków finansowych i materialnych dla poszkodowanego w pożarze dziecka.

Przedszkole nr 7 w Sandomierzu:

- zapewniało wyżywienie dla dzieci wskazanych przez OPS,
- częściowe zaopatrywanie dzieci w materiały papiernicze niezbędne do wykonywania prac w czasie zajęć dydaktycznych.

1.4. Zapewnienie pomocy materialnej rodzinom z systemu świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego, dodatków mieszkaniowych.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Sandomierzu w okresie od dnia 01.01.2020r. do dnia 31.12.2020r. realizował zadania zlecone gminie z zakresu ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem" oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start".

W okresie sprawozdawczym na bieżąco przyjmowane były wnioski o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego i świadczenie „Za życiem" na okres zasiłkowy 2019/2020 i 2020/2021 oraz wnioski na świadczenie wychowawcze na okres świadczeniowy 2019/2021 i świadczenie Dobry start na okres 2020/2021.

Przyjętych zostało 3508 wnioski:

- o świadczenia rodzinne – 1353
- o świadczenia z funduszu alimentacyjnego – 157
- zasiłek dla opiekuna – 1
- świadczenia wychowawcze – 291
- świadczenie „Za życiem" – 3
- świadczenie Dobry start – 1703

Wydanych decyzji:

- z zakresu świadczeń rodzinnych i zasiłku dla opiekuna – 1643,

- z zakresu świadczeń z funduszu alimentacyjnego – 167 (decyzje w związku z wnioskiem klienta, decyzje o zmianie wysokości zasądzonych alimentów w oparciu o informacje od komornika, decyzje uchylające prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego w związku z nie kontynuowaniem nauki przez wnioskodawcę, decyzje dla dłużników alimentacyjnych)
- z zakresu świadczenia wychowawczego – 21,
- dot. świadczenia „Za życiem" – 3,
- z zakresu świadczenia „Dobry start" – 9.

Ponadto w okresie sprawozdawczym wydano informacje z zakresu:

- świadczenia wychowawczego – 193,
- świadczenia Dobry start – 1654.

W ramach dodatkowego wsparcia dla rodzin borykających się z problemami finansowymi, Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych oraz zadania wynikające z ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne. Rodzina, która ma problemy finansowe i nie jest w stanie samodzielnie płacić czynszu, może wystąpić o dodatek mieszkaniowy. Dodatek, to dopłata do kosztów utrzymania mieszkania lub domu. Dodatek – przyznawany jest w oparciu o wniosek złożony przez osobę ubiegającą się. O dodatek mieszkaniowy mogą ubiegać się osoby posiadające tytuł prawny do zajmowanego lokalu mieszkalnego oraz ponoszące w związku z tym opłaty. Aby otrzymać dodatek mieszkaniowy należy spełnić kryterium dochodowe.

W 2020r. z dodatku mieszkaniowego korzystało 236 gospodarstw domowych.

1.5. Udzielanie dzieciom i młodzieży z ubogich rodzin stypendiów oraz zasiłków szkolnych.

W ramach wymienionego zadania szczegółowego w roku 2020 realizowane było zadanie udzielania stypendiów szkolnych. Stypendia w wymienionym okresie wypłacane były w dwóch transzach od stycznia do czerwca i od września do grudnia 2020r. Stypendium otrzymało 63 uczniów w I transzy i 37 uczniów w II transzy, zamieszkałych w Sandomierzu i spełniających ustawowe kryteria dochodowe. Całkowity koszt tego zadania w okresie od 01.01.2020 r. do 31.08.2020 wyniósł 40 968,00zł w tym dotacja od Wojewody Świętokrzyskiego stanowiła kwotę 32 755,00zł, natomiast wkład własny Gminy Sandomierz 8 193,60zł. W okresie od września do grudnia 2020r. Ośrodek Pomocy Społecznej w Sandomierzu przyznał stypendia na kwotę 28 347,00 zł

Zasiłki szkolne w 2020 roku nie zostały przyznane ze względu na brak wniosków.

2. Minimalizacja zjawiska dysfunkcji opiekuńczo-wychowawczych, wzmacnianie kompetencji rodzicielskich i zasobów rodzinnych, promowanie zdrowego modelu rodziny

2.1. Praca socjalna świadczona w środowiskach pozostających w zainteresowaniu Ośrodka Pomocy Społecznej

Ośrodek Pomocy Społecznej w Sandomierzu w ramach zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku (t.j. Dz.U. 2020 poz. 1876 z późn.zm.) realizuje ustawowe założenia pomocy społecznej w formie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych, z których mogą skorzystać rodziny z terenu Gminy Sandomierz. Pomoc społeczna umożliwia przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych rodzinom, które nie są w stanie same ich pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Obowiązująca na gruncie polskiego ustawodawstwa definicja pracy socjalnej zapisana została w ustawie o pomocy społecznej w 2004 roku. Wskazuje ona, że „praca socjalna świadczona jest na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym". Pracownicy socjalni tutejszego Ośrodka prowadzą pracę socjalną z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub

wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej, a także ze społecznością lokalną w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokojenia potrzeb członków społeczności. Obejmuje ona wszelkiego rodzaju poradnictwo prawne, ekonomiczne, psychologiczne, pedagogiczne, a także pomoc w prawidłowym załatwieniu trudnych spraw życiowych.

W 2020 roku pracownicy socjalni objęli łącznie wsparciem w formie pracy socjalnej 866 rodzin - w tym 256 rodzin skorzystało wyłącznie z pracy socjalnej nie ubiegając się o inne formy pomocy.

Z przeprowadzanych wywiadów środowiskowych przez pracowników socjalnych, wynika, iż głównymi problemami z jakimi borykają się rodziny objęte wsparciem, to przede wszystkim długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność, ubóstwo, bezrobocie, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.

Tabela nr 4. Najczęstsze powody przyznania pomocy za okres od 01.01.-31.12.2020

Powód trudnej sytuacji życiowej	**Liczba rodzin 2020r.**
Ubóstwo	232
Potrzeba ochrony macierzyństwa	19
- w tym wielodzietność	13
Bezrobocie	142
Niepełnosprawność	257
Długotrwała lub ciężka choroba	307
Bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych	128
- w tym rodziny niepełne	41
- rodziny wielodzietne	9
Alkoholizm	44
Narkomania	1
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	8
Sieroctwo	1
Bezdomność	18
Przemoc w rodzinie	2
Liczba osób objętych pomocą ogółem	1 363

źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS w Sandomierzu

2.2. Objęcie wsparciem asystenta rodziny środowisk charakteryzujących się bezradnością wychowawczą oraz brakiem zaradności życiowej- systematyczna praca bazująca na zasobach własnych rodzin, zmierzająca do stopniowego usamodzielnienia i optymalizacji funkcjonowania społecznego.

Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego to jeden z częstszych powodów przyznania pomocy. W celu wsparcia tych rodzin w Ośrodku Pomocy Społecznej w Sandomierzu funkcjonuje Zespół Do Spraw Asysty Rodzinnej, który prowadzi działalność mającą na celu wzmacnianie funkcji opiekuńczo-wychowawczej sandomierskich rodzin. Aktywność Zespołu skupia się na oddziaływaniach profilaktycznych, prowadzonych we współpracy z innymi podmiotami świadczącymi usługi na rzecz dobra rodziny i dziecka. Wchodzący w skład Zespołu specjaliści obejmują potrzebujące środowiska wsparciem

psychologicznym, prowadzą indywidualne konsultacje, zarówno z rodzicami jak i dziećmi. Włączają się także w realizacje imprez okolicznościowych i wydarzeń, promujących prorodzinne wartości, zdrowy tryb życia, wolny od uzależnień i przemocy. W Zespole w 2020r. było zatrudnionych 2 asystentów rodziny oraz psycholog. W skład Zespołu wchodzi także pracownik socjalny, który pracuje tylko z rodzinami objętymi wsparciem asystenta rodziny, przejawiającymi trudności w sferze opiekuńczo-wychowawczej. Asystent ułatwia rodzicom wypełnianie ról społecznych aby doprowadzić do osiągnięcia podstawowej stabilizacji życiowej i nie dopuścić do umieszczania dzieci poza rodziną w placówkach lub rodzinach zastępczych. W 2020r. przydzielonego asystenta rodziny miało 25 rodzin z terenu gminy Sandomierz. Praca asystenta rodziny ma charakter kompleksowy. Asystent prowadził pracę z rodziną w miejscu zamieszkania lub miejscu wskazanym przez rodzinę. Większość spotkań odbywała się w domach podopiecznych co pozwala stworzyć warunki bezpieczeństwa i wzajemnego zaufania. Wizyty odbywały się minimum 1-2 razy w tygodniu i trwały 1-3 godziny. Każda wizyta asystenta rodziny w środowisku, rodzaje podjętych działań odnotowywane były w Dzienniku pracy asystenta rodziny. Asystenci ściśle współpracowali z pracownikami socjalnymi, wspólnie opracowali plan pracy z rodziną. Psycholog w omawianym okresie objął wsparciem psychologicznym 25 rodzin.

2.3. Opracowanie i realizacja programów osłonowych mających na celu edukacje i zwiększenie świadomości społecznej różnych grup wiekowych w zakresie funkcji rodziny i potencjalnych zagrożeń – profilaktyka uzależnień i przemocy, promowanie zdrowego modelu rodziny, stworzenie możliwości doskonalenia kompetencji rodzicielskich.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Sandomierzu od 01.05.2019r. rozpoczął realizację projektu „Jesteśmy dla Was", który był współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020 Europejski Fundusz Społeczny. W ramach zadania realizowano usługi społeczne w postaci mieszkania chronionego wspieranego, zapewniającego pomoc w prowadzeniu samodzielnego życia stanowiącego alternatywę dla pobytu osoby niesamodzielnej w placówce zapewniającej całodobową opiekę. Program oferował również wsparcie dla opiekunów faktycznych w formie usług opiekuńczych, które miały charakter „opieki wytchnieniowej". Usługi te realizowane były w miejscu zamieszkania osoby niesamodzielnej po wcześniejszym telefonicznym zgłoszeniu takiej potrzeby przez opiekuna faktycznego. Wsparciem objęto 15 opiekunów faktycznych osób niesamodzielnych. Realizacja projektu trwała do 31.12.2020r.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Sandomierzu realizował program „Aktywny Senior" przyjęty Uchwałą Nr XXXIX/411/2014 Rady Miasta z dnia 14 maja 2014r., który jest skierowany do osób po 60-tym roku życia, zamieszkujących w Sandomierzu. Głównym celem programu jest poprawa jakości życia seniorów poprzez ich uczestnictwo w życiu społecznym, szczególnie w obszarze edukacji, zdrowia, kultury i sztuki, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu. Ośrodek Pomocy Społecznej wspólnie ze Świetlicą Środowiskową rozpoczął w 2019roku realizację akcji „Serce za Serce" polegającą na wspólnych odwiedzinach pracowników socjalnych wraz z dziećmi oraz wychowawcami ze Świetlicy osób starszych, samotnych. Zaplanowane na rok 2020 działania nie zostały podjęte z uwagi na rozprzestrzenianie się od 13 marca 2020 wirusa COVID-19 na terenie kraju- ograniczenie kontaktów, odwołanie imprez itp.

Od 2015r. Ośrodek Pomocy Społecznej w Sandomierzu realizuje projekt socjalny „Spotkanie wigilijne". W 2020r. w ramach akcji Mobilna Wigilia Miejska dla najbardziej potrzebujących mieszkańców Sandomierza zostały przekazane pakiety świąteczne- słodki poczęstunek oraz pierogi przygotowane przez szkolne stołówki.

W miesiącu grudniu 2020r przeprowadzono profilaktyczny konkurs plastyczny pn. „Słowa zamiast Bomb", w którym łącznie wzięło udział 21 dzieci ze Świetlicy Środowiskowej i Przystanku Błonie w Sandomierzu.

W ramach Programu Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej „Wspieraj Seniora" pracownicy Ośrodka w okresie od 20 października do końca 2020 roku objęli wsparciem łącznie 30 osób. Z programu mogły skorzystać osoby starsze po 70 roku życia, które w obowiązującym stanie epidemii zdecydowały się na pozostanie w domu i nie były w stanie np. poprzez wsparcie rodziny

zabezpieczyć sobie artykułów podstawowej potrzeby. W szczególnych przypadkach pomoc była udzielona osobom przed 70 rokiem życia.

Należy zaznaczyć, że znaczna część działań zaplanowanych na 2020 rok nie doszła do skutku z uwagi na rozprzestrzenianie się wirusa COVID-19 na terenie kraju- ograniczenie kontaktów, odwołanie imprez itp. od 13 marca 2020r. Jednakże pracownicy sekcji pomocy społecznej podejmowali inne działania, które miały wesprzeć rodziny w tym okresie. Pracownicy socjalni we współpracy z Rejonowym Oddziałem PCK zabezpieczali zakupy dla 12 osób starszych, chorych, przekazywali rodzinom informacje o możliwej pomocy w formie rzeczowej. Były wydawane skierowania do Caritas dotyczące udzielenia pomocy żywnościowej dla osób objętych kwarantanną.

Pracownicy socjalni z zachowaniem wszelkich zaleceń i przy wykorzystaniu dostępnych środków ochrony wykonywali swoje obowiązki służbowe, udzielali osobom potrzebującym wsparcia, podejmowali interwencje w środowisku. W związku z koniecznością udzielenia niezbędnych informacji dla osób będących w kwarantannie pracownicy socjalni od m-ca marca do nadal pełnią dyżury telefoniczne do godziny 19tej (nie wyłączając dni wolnych od pracy), przekazywano raporty do wydziału odnośnie danych dotyczących ilości osób objętych kwarantanną, potrzebujących wsparcia oraz o ciągłości pracy pracowników socjalnych i pracowników świadczących usługi opiekuńcze.

W ramach powyższego zadania Urząd Miejski w Sandomierzu w 2020r. przekazał placówkom oświatowym materiały do kampanii: „Zachowaj trzeźwy umysł. Z uwagi na ogłoszoną pandemię Covid-19 oraz idące za nią restrykcje , udział sandomierskich placówek oświatowych w w/w kampanii został czasowo zawieszony.

W 2020 roku w okresie wakacyjnym zrealizowano akcję pn. „Podwórkowy wychowawca". Realizatorami akcji byli: Świetlica Środowiskowa, Sandomierskie Centrum Kultury, Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji, Miejska Biblioteka Publiczna oraz Przystanek Błonie w Sandomierzu. Ze względu na czas pandemii Covid-19 w ramach akcji odbyły się zajęcia z zachowaniem wszelkich zasad ostrożności i były to zajęcia sportowe, edukacyjne, plastyczne, muzyczne oraz zwiedzanie miasta i jego atrakcji turystycznych, przyrodniczych, w których wzięło udział ok. 190 sandomierskich dzieci. Wszystkie zaplanowane przedsięwzięcia w ramach „Podwórkowego wychowawcy 2020" były określone na plakacie, oficjalnej stronie internetowej Sandomierza oraz na stronach internetowych jednostek organizacyjnych, biorących udział w spotkaniu i cieszyły się ogromnym zainteresowaniem.

2.4. Współpraca instytucji i organizacji z terenu gminy Sandomierz zajmujących się pomocą rodzinie.

W ramach zadania poszczególne placówki w okresie sprawozdawczym współpracowały z następującymi instytucjami:

Szkoła Podstawowa nr 1 w Sandomierzu współpracowała z :

- Ośrodkiem Pomocy Społecznej /bezpłatne obiady- 3 uczniów, współpraca z asystentami rodzin/ 3 rodziny/, udział w szkoleniach, udział w konkursach, udział pedagoga w posiedzeniach Zespołu Interdyscyplinarnego,
- Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną /udział w szkoleniach, konsultacje w sprawie uczniów, kierowanie uczniów na badania, pomoc pracowników poradni w realizacji zadań z zakresu działań profilaktycznych /lekcje wychowawcze z udziałem pracowników poradni, pedagogizacja rodziców,
- Komendą Powiatową Policji /lekcje wychowawcze z udziałem policjantów,
- Sądem Rejonowym - wydział dla Nieletnich; zespół kuratorski/ współpraca z kuratorami sądowymi- 2 rodziny,
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie- opieka nad 2 rodzinami będącymi rodzinami zastępczymi. Diagnozowanie środowiska uczniów, wspieranie działań rodziców zastępczych,
- Świetlicami Środowiskowymi - udział w akcjach konkursowych, w zajęciach pozalekcyjnych świetlicy – Przystanek Błonie 6 uczniów.

Szkoła Podstawowa nr 2 w Sandomierzu w 2020r. realizowała powyższe zadanie współpracując z placówkami takimi jak:

- Urząd Miejski,
- Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
- Świetlica Przystań,
- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna,
- Sąd Rejonowy Wydział Rodzinny i Nieletnich,
- Komenda Powiatowa Policji,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Szkoła Podstawowa nr 3 w Sandomierzu w 2020r. realizowała założenia programu przez:

- współpracę z Sanepidem, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, szkołami i przedszkolami na terenie miasta

Szkoła Podstawowa nr 4 w Sandomierzu w 2020 roku w ramach zadań powyższego celu Programu podejmowała następujące działania:

- współpraca z Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Sandomierzu w ramach bezpłatnego dożywiania dzieci,
- współpraca z asystentami rodzin i pracownikami socjalnymi w sprawach dzieci, których rodziny objęte są pomocą Ośrodka Pomocy w Sandomierzu,
- współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Sandomierzu w sprawach dzieci objętych pieczą zastępczą lub adoptowanych,
- współpraca z Sądem III Wydziałem ds. nieletnich rodzinnych oraz kuratorami zawodowymi i społecznymi,
- współpraca z Punktem Interwencji Kryzysowej, Świetlicą Środowiskową „Przystań" i Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną.

Przedszkole nr 1 w Sandomierzu w ramach realizacji zadania w roku 2020 współpracowało z:

- Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną,
- Szkołą Podstawową nr 1,
- Policją.

Przedszkole nr 3 w Sandomierzu w ramach zadania współpracowało z:

- Sanepidem,
- Poradnią Psychologiczno- Pedagogiczną.

Przedszkole nr 5 w Sandomierzu w ramach zadania współpracowało z:

- Ośrodkiem Pomocy Społecznej w celu dofinansowania wyżywienia dzieci. W roku 2020 roku z takiej pomocy korzystało 2 dzieci,
- współpracowało z PCPR – od 2017 pod stałą opieką PCPR jest chłopiec przebywający w rodzinie zastępczej, który uczęszcza do przedszkola. Nauczycielki brały udział w spotkaniach zespołu,
- organizowano spotkania dla rodziców ze specjalistami Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej.

Przedszkole nr 6 w Sandomierzu w ramach zadania współpracowało z:

- Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną,
- Ośrodkiem Pomocy Społecznej,
- Przedszkolami Samorządowymi,
- Szkołami Podstawowymi.

Przedszkole nr 7 w Sandomierzu w ramach zadania współpracowało z:

- Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Sandomierzu,
- Poradnią Psychologiczno- Pedagogiczną,
- Stowarzyszeniem na Rzecz Zdrowia Psychicznego,
- MOSiR,
- Policją.

Świetlica Środowiskowa działająca w dwóch punktach: przy ul. Słowackiego 15 i ul. Portowa 24, w ramach powyższego zadania w roku sprawozdawczym placówka współpracowała z Polskim Czerwonym Krzyżem oddział w Sandomierzu, Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Sandomierzu (psycholog, asystenci rodzin, pracownicy socjalni), Komendą Powiatową Policji w Sandomierzu (dzielnicowi), Grupą Diabetyków Oddział Sandomierz, Placówką Opiekuńczo- Wychowawczą w Tarłowie, Stowarzyszeniem Amazonek w Sandomierzu.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w ramach realizacji celu w roku sprawozdawczym współpracowało z:
- Ośrodkami Pomocy Społecznej,
- Sądem w ramach Zespołów do spraw oceny sytuacji dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej,
- Placówkami oświatowymi.

Sąd Rejonowy Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej w roku sprawozdawczym w ramach swoich kompetencji kuratorzy sądowi Sądu Rejonowego w Sandomierzu współpracowali z instytucjami i organizacjami z terenu gminy Sandomierz zajmującymi się pomocą rodzinie w celu zminimalizowania zjawiska dysfunkcji opiekuńczo-wychowawczych, wzmacniania kompetencji rodzicielskich. Prowadzili także oddziaływania mające na celu promowanie zdrowego modelu rodziny. Kuratorzy realizowali te zadania poprzez oddziaływania w ramach prowadzonych nadzorów jak też w ramach pracy Ośrodka Kuratorskiego.

W zakresie rozwiązywania trudności wychowawczych i problemów szkolnych placówki oświaty współpracowały w 2020 roku z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, Świetlicą Środowiskową, Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Komendą Powiatową Policji (dzielnicowi), Sądem Rejonowym (Wydział Rodzinny i Nieletnich, kuratorzy zawodowi, rodzinni). Rodzice/opiekunowie prawni uczniów informowani byli o możliwości skorzystania przez dziecko w godzinach popołudniowych z zajęć w Świetlicy Środowiskowej. W sytuacjach dodatkowego wsparcia specjalistycznego, poradnictwa psychologicznego, prawnego, rodziny z terenu Gminy Sandomierz mogły skorzystać z pomocy m.in. w Punkcie Interwencji Kryzysowej, Miejskim Ośrodku Rozwoju Osobistego, Poradni Terapii Uzależnień, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, a także w Punkcie Konsultacyjno-Edukacyjnym.

W ramach współpracy z instytucjami zajmującymi się pomocą osobom znajdującym się w trudnej sytuacji funkcjonuje Zespół interdyscyplinarny. Głównym celem Zespołu Interdyscyplinarnego jest zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie oraz stworzenie profesjonalnego systemu interwencji i wsparcia osób zagrożonych bądź dotkniętych przemocą w rodzinie. Członkowie zespołu interdyscyplinarnego uczestniczą w posiedzeniach Zespołu oraz w posiedzeniach grup roboczych, na które zapraszane są ofiary przemocy i wzywani sprawcy przemocy. Po wysłuchaniu stron członkowie grup ustalają plan pomocy rodzinie. Pracownicy socjalni ściśle współpracują z przedstawicielami Policji oraz Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w zakresie realizacji procedury Niebieskiej Karty. Środowiska dotknięte przemocą w rodzinie były systematycznie monitorowane przez pracowników socjalnych oraz dzielnicowych, którzy sprawdzają stan bezpieczeństwa osób dotkniętych przemocą. Posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego odbywają się w zależności od potrzeb jednak nie rzadziej niż raz na kwartał, w okresie od 01.01 do 31.12.2020r odbyły się 4 posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego. W okresie od 01.01-31.12.2020 roku wpłynęło do przewodniczącego zespołu 96 Niebieskich Kart. Pracownicy socjalni w 2020 roku łącznie skierowali 32 wnioski do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych celem skierowania na

przymusowe leczenie odwykowe ,z tego 24 po ustaleniach na grupach roboczych dotyczących prowadzonej procedury niebieskiej karty, 5 zawiadomień do Prokuratury Rejonowej celem podjęcia działań w związku z podejrzeniem popełnienia przestępstwa, 13 wniosków do Sądu o wgląd w sytuację rodzinną.

W dniu 25.09.2020r w Ratuszu Miejskim odbyło się szkolenie dla członków Zespołu interdyscyplinarnego ,,Procedura Niebieskiej Karty i jej rola w profilaktyce oraz przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie''.

Wszyscy realizatorzy programu wykazywali się pełnym zaangażowaniem i inicjatywą we wzajemnej współpracy w zakresie pomocy rodzinie. Odbywało się to na różnych poziomach wzajemnej komunikacji, informowania i sygnalizowania o sytuacjach niepokojących.

3. Zapewnienie zróżnicowanych form pomocy dzieciom wzrastającym w środowiskach borykających się z trudnościami w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

3.1. Zagwarantowanie dzieciom i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych dodatkowej opieki, udzielenie pomocy w nauce, wspieranie w realizacji obowiązku szkolnego, stworzenie możliwości konstruktywnego spędzania czasu wolnego, rozwijania zainteresowań i uzdolnień oraz socjalizacji w grupie rówieśniczej.

W ramach powyższego zadania realizowane były następujące założenia:

Szkoła Podstawowa Nr 1 w Sandomierzu w 2020 roku podjęła następujące działania:

- udział uczniów w zajęciach świetlicy szkolnej,
- zajęcia w kołach zainteresowań m.in. plastyczne, teatralne, informatyczne, historyczne, chemiczne, zespół wokalny, TUS, koło zainteresowań język angielski, zajęcia rozwijające uzdolnienia matematyczne,
- zajęcia wyrównawcze na poziomie wszystkich klas I- III prowadzone w ramach udzielanej pomocy psychologiczno – pedagogicznej,
- zajęcia wyrównawcze z matematyki, języka polskiego na poziomie klas 4-8;
- udział uczniów w bezpłatnych koloniach letnich;
- konsultacje i porady dla rodziców ze strony psychologa, pedagoga, wychowawców klas, nauczycieli,
- współpraca z asystentami OPS udzielającym wsparcia rodzinom /3-ech rodzin na terenie szkoły/,
- diagnozowanie sytuacji wychowawczych w szkole w celu rozwiązywania problemów wychowawczych, stanowiących barierę i ograniczających aktywne uczestnictwo ucznia w życiu placówki. Ankieta do rodziców „równe traktowanie w szkole" – badania zewnętrzne na wniosek Biura Rzecznika Praw Obywatelskich.

Szkoła Podstawowa nr 2 w Sandomierzu w 2020 realizowała założenia programu realizując powyższe zadanie poprzez:

- zapewnienie zróżnicowanych form pomocy dzieciom wzrastających w środowiskach borykających się z trudnościami w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczych, poprzez zagwarantowanie dzieciom i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych dodatkowej opieki, udzielania pomocy w nauce, wspieranie w realizacji obowiązku szkolnego, tworzenie możliwości konstruktywnego spędzania czasu wolnego, rozwijanie uzdolnień, oraz socjalizacji w grupie rówieśniczej,
- Wspieranie organizowane było w różnorodnych formach poprzez:
  - zajęcia adaptacyjno-integracyjne z udziałem Pracownika Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej;

- zajęcia korekcyjno-kompensacyjne;
- zajęcia korekcyjno-wychowawcze;
- zajęcia rewalidacyjne;
- zajęcia logopedyczne;
- gimnastyka korekcyjno-kompensacyjne;
- koła zainteresowań (j.polski, j.angielski, j.hiszpański, matematyka, informatyka, teatralne, sportowe).

– Zagwarantowanie dzieciom i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych dodatkowej opieki, udzielanie pomocy w nauce, wspieranie w realizacji obowiązku szkolnego, stworzenie możliwości konstruktywnego spędzania czasu wolnego, rozwijanie zainteresowań i uzdolnień oraz socjalizacji w grupie rówieśniczej,
– Wspieranie zorganizowano w następujących formach:
  - zajęć korekcyjno-kompensacyjnych;
  - zajęć dydaktyczno – wyrównawczych;
  - zajęć rewalidacyjnych;
  - zajęć logopedycznych;
  - kół zainteresowań (j. polskiego, j. angielskiego, j. hiszpańskiego, matematyki, informatyki, teatralnego, sportowych);
  - spotkania w ramach działalności teatru profilaktycznego „Przystanek Dwójka”;
  - rozmowy wychowawcze i terapia wspierająca oraz interwencja kryzysowa psychologa i pedagoga szkolnego,
  - prowadzenie działalności o charakterze psychoedukacyjnym i terapeutycznym w odniesieniu do dzieci przejawiających trudności adaptacyjne, zaburzenia zachowania i emocji, wzrastających w rodzinach dysfunkcyjnych, zagrożonych podejmowaniem zachowań i niedostosowaniem społecznym.

Szkoła Podstawowa nr 3 w Sandomierzu w 2020 roku w ramach Programu realizowała zadanie poprzez podjęcie następujących działań:

– pomocą psychologiczno-pedagogiczną objęto uczniów z trudnościami w nauce w formie udziału w dodatkowych zajęciach korekcyjno-kompensacyjnych oraz dydaktyczno-wyrównawczych z przedmiotów sprawiających najwięcej trudności, zajęć logopedycznych, rewalidacyjnych, gimnastyki korekcyjnej, zajęć integracji sensorycznej,
– dla dziewcząt i chłopców zorganizowano dodatkowe zajęcia sportowo- rekreacyjne – siatkówka,
– rozwijano zainteresowania uczniów poprzez uczestnictwo z zajęciach grupy teatralnej, tanecznej – Zespół „Sędomir”, kołach zainteresowań, udział w zajęciach kreatywnych,
– uczniowie mieli możliwość uczestnictwa w realizacji zadań konkursowych w ramach Kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł”, konkursach profilaktycznych, Przeglądzie Spektakli Profilaktycznych, Dniu Bezpiecznego Internetu, oraz innych projektach i akcjach organizowanych na terenie szkoły,
– organizowano spotkania dla uczniów z pracownikiem Policji.

Szkoła Podstawowa nr 4 w 2020 roku w ramach realizacji zadania Programu podejmowała działania:

– promowała zdrowy styl życia poprzez realizację różnorodnych programów profilaktycznych: Program Edukacji Antynikotynowej „Nie pal przy mnie proszę” - dla klas IV-VI, „Śniadanie daje moc”, „Owoce w szkole” skierowany do klas I-III, „Zachowaj trzeźwy umysł„ - klasy IV-VII, „Trzymaj Formę” – klasy VIII ; „Europejski kodeks walki z rakiem” - klasy IV-VI.
– zajęcia warsztatowe z zakresu psychoedukacji i profilaktyki prowadzone przez pedagogów, doradcę zawodowego i psychologa w formie warsztatów zawodoznawczych,
– zapewnienie różnorodnych form pomocy diagnostyczno- terapeutyczno- edukacyjnej za pomocą platformy Ms Teams oraz indywidualne zajęcia terapeutyczne,
– rozmowy wychowawcze, motywacyjne, zajęcia socjoterapeutyczne , z terapeutą SI

Przedszkole nr 1 w Sandomierzu realizowało zadanie Programu poprzez:

- promowanie aktywnego wypoczynku wśród rodziców poprzez prezentacje dobrej praktyki na stronie kuratorium Oświaty w Kielcach „Rodzinne Rajdy Przedszkolaków”,
- realizacja projektów profilaktyczno-edukacyjnych „Chrońmy dziecięce uśmiechy”, „Drogowe ABC”,
- realizacja programu edukacji antynikotynowej „Czyste powietrze wokół nas”,
- prowadzenie kampanii pt. „Jak mogę zadbać o czyste powietrze w Sandomierzu”,
- udział dzieci w III edycji organizowanej przez Ministerstwo Edukacji i Nauki „Razem na Święta”,
- organizowanie święta babci i dziadka oraz uroczystości patriotycznych i przekazanie nagrań z tych uroczystości rodzicom w formie on- line,
- planowanie i organizowanie wewnętrznych projektów edukacyjnych propagujących integrację z dziećmi niepełnosprawnymi „Tydzień tęczowej integracji”, „Zaświeć się na niebiesko dla autyzmu”, „Dzień kolorowej skarpetki- dzieci z zespołem Downa”,
- organizacja Międzynarodowego Dnia Praw Dziecka w ramach współdziałania z UNICEF,
- udział w akcji pomocowej „Przedszkolaki pomagają dzieciom z Jemenu zbiórka charytatywna 32.11.2020r.,
- udział a akcjach charytatywnych: Góra Grosza- org. Towarzystwo Nasz Dom, akcja „ Zbieramy zakrętki dla podopiecznych Hospicjum im. Małego Księcia w Lublinie, „ Gorączka złota i srebra” akcja PCK- zbiórka na zakup wyprawek szkolnych dla najbiedniejszych dzieci.

Przedszkole nr 3 w Sandomierzu w 2020r. realizowało zadanie poprzez podejmowanie szczegółowych działań takich jak:

- organizowanie pracy wyrównawczej w ramach pomocy psychologiczno- pedagogicznej z dziećmi mającymi trudności w zakresie przygotowania do szkoły,
- umieszczanie na stronie internetowej przedszkola ważnej informacji dotyczących rozwoju dziecka, wspierania go, realizowanych programów, projektów, akcji,
- wspieranie zainteresowań i zdolności dzieci na zajęciach dodatkowych organizowanych na terenie przedszkola: muzycznych, plastycznych,
- zapewnienie pomocy logopedycznej -diagnoza i terapia logopedyczna,
- organizowanie zajęć z dziećmi, które maja trudności w zakresie motoryki małej i dużej, spostrzegawczości wzrokowej, wrażliwości słuchowej, mowy i myślenia, kompetencji matematycznych,
- analizowanie bieżących problemów wychowawczych pojawiających się w poszczególnych grupach,
- przekazywanie podczas spotkań z rodzicami oraz indywidualnych konsultacji informacji o funkcjonowaniu dziecka w przedszkolu- mocne strony dziecka, zauważone trudności, konieczne działania wychowawcze, profilaktyczne i dydaktyczne,
- praca z dziećmi w ramach pomocy psychologiczno- pedagogicznej we współpracy z rodzicami i specjalistami,
- pomoc dzieciom w pokonywaniu trudności,
- wspieranie rozwoju dziecka,
- rozwijanie zainteresowań i uzdolnień,
- podnoszenie świadomości edukacyjnej rodziców przez pedagogizację,
- wdrażanie do przestrzegania zasad współżycia społecznego,
- kształtowanie właściwego stosunku i motywacji do nauki i pracy,
- podnoszenie poziomu kultury osobistej,
- uczenie szacunku wobec innych osób,
- eliminowanie zaburzeń zachowania, agresji, przemocy, wulgarności,
- współpraca z rodzinom w rozwiazywaniu problemów wychowawczych,

- podtrzymywanie emocjonalnej więzi dziecka z rodziną,
- animowanie środowiskowej działalności na rzecz dziecka i rodziny,
- ochrona przed poniżającym traktowaniem i karaniem,
- zapewnianie stabilnego środowiska wychowawczego.

Przedszkole nr 5 w Sandomierzu w ramach zadania podejmowało w roku sprawozdawczym następujące działania:

- w ramach pomocy dzieciom w nauce i osiągnięciu dojrzałości szkolnej we wszystkich grupach wiekowych prowadzono obserwacje dzieci. Na podstawie obserwacji zostały wyłonione dzieci do pracy wyrównawczej i kompensacyjno – korekcyjnej. Głównym celem działań terapeutyczno - edukacyjnych było wspomaganie wszechstronnego rozwoju dzieci oraz wyrównywanie szans edukacyjnych oraz eliminowanie trudności w przyswajaniu treści przekazywanych przez nauczycieli a wynikających z obowiązku realizacji podstawy programowej wychowania przedszkolnego,
- systematycznie prowadzono zajęcia logopedyczne po wcześniejszych badaniach przesiewowych (dla dzieci z deficytami kompetencji i zaburzeniami sprawności językowych),
- na prośbę rodziców wystawiano opinię funkcjonowania dziecka w grupie pod kątem wychowawczym i dydaktycznym w celu przeprowadzenia badania w Poradni Psychologiczno- Pedagogicznej. Organizowano rozmowy indywidualne ze specjalistami w celu niwelowania zachowań agresywnych i uspołecznienia dzieci,
- prowadzono konsultacje indywidualne z rodzicami w celu ujednolicenia działań przedszkola i domu, aby pomóc dziecku w osiągnięciu dojrzałości szkolnej,
- organizowano zajęcia rozwijające zainteresowania i uzdolnienia dzieci tj. karate, robotyka, zajęcia ruchowe „Przedszkoliada"- Ogólnopolski System Rozrywki Ruchowej,
- rozwijano zainteresowania dzieci i uzdolnienia dzieci prowadząc kółka : plastyczne, matematyczne, teatralne.

Przedszkole nr 6 w Sandomierzu w ramach programu podejmowało następujące działania:

- zapewnienie dzieciom z trudnościami w opanowaniu podstawy programowej wychowania przedszkolnego zajęć korekcyjno-kompensacyjnych udzielaną przez specjalistów: logopedę, pedagoga, terapeutę integracji sensorycznej, psychologa,
- zapewniano rewalidację dla dzieci z orzeczeniami o kształceniu specjalnym,
- zajęcia terapeutyczne w małych grupach i indywidualnie,
- dodatkowe zajęcia dla dzieci uzdolnionych: „Kółko plastyczne" oraz zajęcia matematyczne z elementami kodowania,
- realizowano program profilaktyczny „Bezpieczny przedszkolak",
- organizowano zajęcia z psychologiem, na których przybliżano dzieciom normy społeczne, role w rodzinie, grupie przedszkolnej oraz prawa i obowiązki członka społeczności.

Przedszkole nr 7 w Sandomierzu w 2020r. w ramach programu zapewniło:

- tworzenie i realizowanie programów wspomagania rozwoju i uzdolnień dzieci,
- prowadzenie obserwacji z zastosowaniem arkuszy gotowości szkolnej,
- opracowanie indywidualnych programów dla dzieci sprawiających trudności wychowawcze bądź trudności edukacyjne,
- prowadzenie zebrań dla rodziców o tematyce związanej z radzeniem sobie z trudnościami wychowawczymi,
- konsultacje z rodzicami w celu wspierania procesu edukacyjnego z trudnościami w nauce lub zachowaniu,
- zachęcanie rodziców do uczestnictwa w uroczystościach, imprezach, zajęciach otwartych w celu obserwacji swojego dziecka na tle grupy,
- konsultacje ze specjalistami- psycholog, pedagog, lekarz,

- rekrutacja do przedszkola w pierwszej kolejności dzieci matek lub ojców samotnie wychowujących dzieci bądź rodzin zastępczych,
- dostosowanie czasu pobytu dziecka w przedszkolu wg. zapotrzebowania rodziców,
- udział dzieci posiadających trudności w nauce w zajęciach korekcyjno- wyrównawczych,
- zatrudnienie pedagoga, psychologa w celu prowadzenia terapii pedagogicznej, psychologicznej,
- objęcie dzieci pomocą logopedyczną,
- zorganizowanie zajęć pokazowych z instruktorem Polskiego Związku Karate z Sandomierskiego Klubu Karate,
- wizyta funkcjonariuszy Straży Miejskiej: prelekcja na temat bezpiecznych zachowań w pobliżu ulicy, nieufności wobec znajomych oraz zachowanie rozsądku podczas zabaw dowolnych,
- spotkanie z grupa PCK- poznanie zasad udzielania pierwszej pomocy,
- Leśniczówka- zachęcanie do spędzania wolnego czasu na łonie natury,
- cykliczne kulinarne spotkania- wdrażania do zdrowego odżywiania oraz samodzielnego ich przygotowywania,
- spotkania edukacyjne z funkcjonariuszami Policji,
- „Bohaterzy z sąsiedztwa”- poznanie wzorów do naśladowania i uświadomienie, ze każdy z nas może osiągnąć sukces,
- udział w I Świętokrzyskiej Olimpiadzie Przedszkolaka”- wdrażanie do zdrowej i koleżeńskiej rywalizacji oraz promocja zdrowego stylu życia,
- udział w Narodowych Dniach Sportu pod hasłem: „Zwalcz nudę”- promocja ruchu i sportu na świeżym powietrzu,
- zapoznanie dzieci z prawami dziecka,
- umożliwienie rodzicom w udziału w spotkaniach warsztatowych z psychologiem,
- udział w Rajdzie Przedszkolaka,
- zorganizowanie pikniku rodzinnego,
- organizacja zabaw w plenerze, wycieczek i spacerów,
- organizacja wycieczek wyjazdowych,
- udział w konkursie „Zdrowy styl życia” zorganizowanym przez I LO w Sandomierzu
- organizowanie imprez i konkursów promujących zdrowy styl życia np. „Dzień Niezapominajki”,
- organizowanie ćwiczeń i zabaw ruchowych, zajęć przy muzyce „Aerobik w Przedszkolu”,
- promowanie postaw prozdrowotnych i aktywnego spędzania czasu,
- utworzenie listy chętnych dzieci na badanie stomatologiczne w gabinecie przy SP nr 4,
- umożliwienie spotkania z psim behawiorystą,
- realizacja programu profilaktycznego „ Bezpieczny przedszkolak”,
- udział w konkursie „Nie zapominajmy o zdrowym stylu życia”,
- „Galeria zdrowia”- organizowanie wystawek prac dzieci związanych tematycznie ze zdrowiem,
- „Trzymaj formę”- zabawy ruchowe i ćwiczenia poranne z wykorzystaniem różnorodnego sprzętu sportowego i przyborów,
- „Sport to zdrowie każdy ci to powie”- wycieczki do obiektów sportowych,
- „Przedszkolny aerobik”- zabawy przy muzyce,
- „Zdrowe plecy zdrowe nóżki nie chodzimy jak kaczuszki”- spotkanie z rehabilitantką,
- cykliczne warsztaty kulinarne przy współpracy z Zespołem Szkół Gastronomicznych i Hotelarskich,
- „Czytamy na zdrowie”- projekt profilaktyczno- edukacyjny dla dzieci, rodziców i nauczycieli,
- uczestniczenie dzieci w przedstawieniach teatralnych o tematyce zdrowotnej,
- terapia logopedyczna,
- organizowanie pomocy psychologiczno- pedagogicznej,
- realizacja programu adaptacyjnego dla dzieci nowo przybyłych do przedszkola,

- szkolenia Rady Pedagogicznej -podnoszenie kompetencji wychowawczych, umiejętnego rozpoznawania sytuacji i postępowania z dziećmi krzywdzonymi,
- w trakcie trwania nauczania zdalnego propagowanie aktywności fizycznej, wskazywanie,
- propozycji zabaw i ćwiczeń ruchowych, dostarczanie propozycji zabaw ruchowych przy muzyce.

Placówką Wsparcia Dziennego jest „Przystanek Błonie" która jest jednostką organizacyjną Gminy Sandomierz działającą przy ulicy Błonie 55. Intencją placówki jest wspieranie dziecka w rozwoju, rozwijanie i wzmacnianie jego zainteresowań, pomoc w radzeniu sobie w trudnych sytuacjach oraz szeroko pojęta profilaktyka. W placówce realizowane są programy: psychoedukacyjne, profilaktyczne, terapeutyczne (forma grupowa i indywidualna), zajęcia socjoterapeutyczne oraz świadczona jest pomoc psychologiczna. Uczestnikami zajęć są dzieci na poziomie szkoły podstawowej zamieszkujące na terenie gminy Sandomierz.

Placówka Wsparcia Dziennego „Przystanek Błonie" w roku sprawozdawczym w ramach powyższego zadania realizowała:
Rejon usytuowany przy ul. Błonie w Sandomierzu jest zaniedbany pod względem kulturalno-oświatowym, jest oddalony od wszelkich form życia kulturalnego i instytucji, w których jest możliwość rozwijania zainteresowań oraz wspierania inicjatyw społecznych.
Placówka Wsparcia Dziennego „Przystanek Błonie" stwarza możliwość włączenia się mieszkańców tej okolicy do tworzenia lokalnej kultury, kultywowania tradycji, wspólnego przeżywania ważnych świąt- wydarzeń, rozwoju osobistego oraz integracji. Dzieci i młodzież z tej okolicy miały zapewnioną opiekę po zajęciach w szkole, pomoc w nauce oraz możliwość spędzania bezpiecznie i twórczo czasu wolnego.

Do zadań Placówki należy:
- wzmacnianie roli i funkcji rodziny,
- rozwijanie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych rodziny,
- podniesienie świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny,
- zapewnienie opieki i wychowania dziecka,
- pomoc w nauce, edukacja wyrównawcza,
- organizacja czasu wolnego, zabaw i zajęć sportowych oraz rozwój zainteresowań,
- realizacja programów: psychoedukacyjnych, socjoterapeutycznych, profilaktycznych, terapeutycznych itp.,
- udzielanie konsultacji i poradnictwa specjalistycznego,
- organizowanie wycieczek krajoznawczo- turystycznych,
- współdziałanie z innymi instytucjami w celu zapewnienia wsparcia materialnego,
- i psychologiczno- pedagogicznego,
- poprawa społecznego funkcjonowania dzieci ze środowisk zagrożonych problemem alkoholowym, przemocą w rodzinie,

- integracja międzypokoleniowa z osobami dorosłymi i seniorami ze społeczności lokalnej (wspólne zajęcia, warsztaty, kultywowanie tradycji itp.).

Placówka Wsparcia Dziennego „Przystanek Błonie"
Prowadzenie działalności o charakterze socjoterapeutycznym w odniesieniu do dzieci przejawiających trudności adaptacyjne, zaburzenia zachowania i emocji, wzrastających w rodzinach dysfunkcyjnych, zagrożonych podejmowaniem zachowań ryzykownych i niedostosowaniem społecznym.

Przez cały rok:
- udzielana była pomoc dzieciom w nauce, nauka samodzielnego odrabiania prac domowych, praca nad brakami edukacyjnymi,
- zajęcia rozwijające i wzmacniające zainteresowania np.: plastyczne, sportowe, komputerowe, artystyczne,

- podtrzymywanie tradycji międzypokoleniowej poprzez spotkania dla seniorów i innych grup mieszkańców, działania na rzecz integracji społeczeństwa: organizacja pikników, wspólne świętowanie oraz inne autorskie inicjatywy.
- Poradnictwo specjalistyczne(psycholog, logopeda, psychoterapeuta):
  - Spotkania z terapeutą – 7 godzin;
  - Terapia pedagogiczna- 34 godziny;
  - Artterapia – 40 godzin;
  - Rozmowy wspierająco – terapeutyczne;
  - Przeprowadzono 7 rozmów terapeutycznych i wspierających – pomoc indywidualna (trudności w szkole, relacje z rówieśnikami).

03.01.2020r. Kontynuacja z roku 2019 cyklu zajęć relaksacyjnych z elementami socjoterapii pod hasłem „Radosny Krąg". Przeprowadzono 7 spotkań, które odbywały się raz w tygodniu.
15.01.2020r. – Wyjście do Szkoły Podstawowej nr 3 w Sandomierzu na spotkanie integracyjne pt. „Dzielimy się dobrem".
24.01.2020r. – Uroczyste obchody Dnia Babci i Dziadka przygotowany został występ muzyczny, zabawy integracyjne dzieci i dziadków oraz słodki poczęstunek.
27.01.2020r. – Zajęcia kulinarne „Wesołe kanapki".
28.01.2020r. – Zajęcia edukacyjne „Zabawa w alchemika – eksperymenty". Dzieci wykonały ciecz nienewtonowską, piasek księżycowy i bombardowały meteorytami powierzchnię księżyca w blaszce kuchennej, dowiedziały się jak powstają kratery na Księżycu.
28.02.2020r. – Spotkanie z Panem Policjantem pogadanka na temat „Jak bezpiecznie spędzać ferie"
29.01.2020r. – Zabawa terenowa „Poszukiwanie skarbu" – podchody.
30.01.2020r. – Zajęcia edukacyjne „Parapetowy warzywniak", wspólne sianie i sadzenie warzyw.
03.02.2020r. – Wyjście do Miejskiej Biblioteki Publicznej w Sandomierzu – zabawy w Sali multiroom.
05.02.2020r. – Spotkanie z osobami niepełnosprawnymi Warsztatów Terapii Zajęciowej przy Stowarzyszeniu Integracja w Sandomierzu. Prezentacja krótkiego występu artystycznego pt.:"Dzielimy się dobrem".
07.02.2020r. – Zakończenie ferii zimowych pt.: „Kopalnia talentów". Odbyło się spotkanie integracyjne, na którym przeprowadzono gry, zabawy i konkursy z nagrodami.
12.02.2020r – Obchody Dnia Bezpiecznego Internetu. Odbyło się spotkanie z Panem informatykiem z Urzędu Miasta w Sandomierzu, który przygotowała prezentację multimedialną i w bardzo przystępny sposób opowiedział o hasłach, programach antywirusowych i innych zabezpieczeniach chroniących naszą tożsamość i prywatność. Policjant – mł.asp. z Komendy Powiatowej Policji w Sandomierzu przestrzegał przed zagrożeniami w Internecie oraz zaprezentował dwa pouczające filmiki edukacyjne, które przestrzegały przed zagrożeniami w Internecie. Na koniec spotkania został ogłoszony konkurs plastyczny pod hasłem „Internet skarbnica wiedzy". Ta lokalna inicjatywa została włączona w zeszłoroczne obchody DBI organizowane przez Polskie Centrum Programu Safer Internet, które tworzą Państwowy Instytut Badawczy NASK oraz Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę.
14.02.2020r. Zajęcia integracyjne pt.: „Walentynkowe spotkanie", przeprowadzone zostały gry i zabawy przy muzyce oraz przygotowany został poczęstunek w postaci pizzy.
21.02.2020r.- Zajęcia edukacyjno-profilaktyczne dla młodzieży pt.:"Nastoletnia depresja-przyczyny, objawy i wsparcie w chorobie". Zajęcia miały na celu zwiększenie wiedzy na temat depresji oraz uświadomienie nastolatkom, że nie jest to chwilowy stan, ale choroba, która wymaga pomocy specjalisty, ale także wsparcia i zrozumienia ze strony otoczenia.
05.03.2020r. – Uroczyste podsumowanie i rozstrzygnięcie konkursu „Internet skarbnica wiedzy" wraz z wręczeniem nagród.
06.03.2020r. – Wizyta w Warsztatach Terapii Zajęciowej przy Stowarzyszeniu Integracja w Sandomierzu, złożenie życzeń i uroczyste wręczenie paniom terapeutką oraz uczestnikom zajęć laurek z okazji Dnia Kobiet. Laurki zostały wykonane przez młodzież z placówki.
09.03.2020r. - Obchody Dnia Kobiet . Chłopcy złożyli życzenia paniom oraz dziewczynkom i wręczyli drobne upominki w postaci samodzielnie wykonanych kwiatów. Dla dziewczynek

przygotowany został salon piękności, w którym można było umalować sobie paznokcie, zrobić makijaż oraz wykonać ciekawą fryzurę.
13.03.2020r. – Zamknięci placówki z powodu pandemii.
05.06.2020r. – Zajęcia gimnastyczne pt.: „Sportowe piątki". Przez cały czerwiec prowadzone były zajęcia gimnastyczne pomagające dzieciom w rozwijaniu poczucia świadomości ciała, umiejętności motorycznych i koordynacyjnych.
09.06.2020r. – Zajęcia edukacyjne pt.: „Eksperymenty i doświadczenia domowe". Dzieci wykonały ćwiczenia takie jak „Burza w słoiku", „Deszcz w słoiku", „Lawa", „Uciekający pieprz", „Magiczne bańki".
10.06.2020r. – Zajęcia profilaktyczno- terapeutyczne „Emocje w moim sercu" mające na celu uświadomienie dzieciom czym są emocje, zapoznanie dzieci z różnym rodzajami emocji i poznawania sposobów konstruktywnego wyrażanie emocji.
16.06.2020r. – Wspólne czytanie książki Doroty Terakowskiej pt. "Tam gdzie spadają Anioły". Wykonanie prac plastycznych pt. „Mój Anioł"
24.06.2020r. – Zajęcia profilaktyczno-terapeutyczne pt. „Oswoić złość". Celem zajęć było poznawanie sposobów radzenia sobie ze złością, dostrzeganie potrzeb innych, odreagowanie napięć, rozwijanie wyobraźni oraz rozwijanie umiejętności pracy w zespole.
29.06.2020r. – Powitanie wakacji. Pogadanka z dziećmi na temat „Jak bezpiecznie spędzić wakacje" oraz wykonanie plakatu pt." Bezpieczne wakacje".
30.06.2020r. – Zajęcia edukacyjne, pogawędka z dziećmi na temat wolnego czasu, jak można go pożytecznie wykorzystać. Wykonanie „Wakacyjnej mapy Polski", zaznaczenie miejsc do których warto pojechać i zwiedzić.
03.07.2020r. – Zajęcia integracyjne, wakacyjny teleturniej „Kocham Cię Polsko".
06.07.2020r. – Zajęcia edukacyjne „Odkrywane tajemnice kosmosu". Przeprowadzona została zabaw „Lot rakietą wokół Słońca" oraz pogadanka na temat naszego miejsca w kosmosie, planet i Układu Słonecznego. Dzieci wykonały doświadczenie, które miało pokazać jak Ziemia krąży wokół Słońca i wyjaśnić dlaczego po dniu powstaje noc.
07.07.2020r. – Zajęcia integracyjne pt. „Nieziemskie zabawy". Podczas zajęć przeprowadzone zostały takie jak: „Quiz o kosmosie", „Bitwa statków kosmicznych", „Misja ratowania słońca", „Wykreślanka – Ale KOSMOS", „Segregowanie kosmicznych kamieni".
10.07.2020r. – Zajęcia manualne, budowanie pojazdu kosmicznego z kartonowych pudełek i papierowych rolek.
22.07.2020r. - Zajęcia manualne pt. „Tańcowała igła z nitką", odrysowywanie z szablonu postaci kotka na wybranym materiale, fastrygowanie, szycie i ozdabianie.
28.07.2020r. – Zajęcia edukacyjne pt. „Każdy z nas jest niepowtarzalny cz.1". Ćwiczenia miały na celu, zwiększenie poczucia własnej wartości, doskonalenie umiejętności zaspakajania własnych potrzeb, budowanie dobrego wizerunku siebie, wiązanie uczuć z określoną sytuacją. Dzieci brały udział w zabawach; „Co to za uczucie?", „Wyobraź sobie…powiedz to co ja", „Głosowanie", „Mapa uczuć", „Skrzynia skarbów".
29.07.2020r. - Zajęcia edukacyjne pt. „Każdy z nas jest niepowtarzalny cz.2". Podczas zajęć dzieci ćwiczyły jak wyrażać emocje i uczucia, jak udzielać oraz przyjmować pozytywne informacji o sobie, jak nazywać swoje indywidulane cechy charakteru i wyglądu. Przeprowadzone zostały zabawy: „Klask", „Mruczek", „Co sprawia, że każdy z nas jest niepowtarzalny i wyjątkowy", „Jaki naprawdę jest Paweł", „Gorące krzesło", „Jestem na medal".
03.08.2020r. – Zajęcia edukacyjno-profilaktyczne pt. „Eko odkrywcy", przeprowadzona została pogadanka na temat „Jak chronić naszą przyrodę". Dzieci wykonały ćwiczenia „ Skąd biorą się śmieci", „Jak segregować śmieci" , „Co szkodzi naszej przyrodzie?" rozwiązały quiz pt. „Nie do wiary" i wzięły udział w zabawie ruchowej „Drwale i niedźwiedzie".
04.08.2020r. – Zajęcia edukacyjne pt. „Kiedy powietrze jest brudne", przeprowadzona została krótka pogadanka wprowadzająca w tematykę zanieczyszczeń powietrza. Następnie dzieci wzięły udział w eksperymentach pokazujących wpływ powietrza na życie człowieka: „Balonowa rakieta", „Powietrze w słoiku", „Jestem wiatrem", „Pojemnik w wodzie", „Zatkany nos", „Zefirek-huragan".
05.08.2020r. – Zajęcia edukacyjne pt. „Nie ma życia bez wody – zabawy z wodą" z dziećmi została przeprowadzona została z dziećmi na temat znaczenia wody na naszej planecie, do czego jest używana

, jak ją oszczędzać. Dzieci wykonały doświadczenia związane z wodą: „Co tonie, co pływa i jak się nazywa", „Dźwięki wody", „Laboratorium", „Człowiek i woda", „Bieg wody".
07.08.2020r. – Wspólne sprzątanie terenu wokół świetlicy i segregacja zebranych śmieci.
12.08.2020r. – Zajęcia integracyjny pt. „Kolorowy zawrót głowy z bańkami mydlanymi" oraz zabawy z chustą animacyjną „Klanza".
14.08.2020r. – wycieczka w Góry Pieprzowe, poznawanie historii i roślinności Gór Pieprzowych. Na zakończenie wyprawy została zamówiona pizza. Wycieczka odbyła się w ramach programu Lato w mieście.
19.08.2020r. – Zajęcia edukacyjne pt. „ Poznajemy świat za pomocą smaku, węchu i dotyku".
20.08.2020r. – Wycieczka do sandomierskiej tężni solankowej.
24.08.2020r. – Wycieczka do Muzeum Okręgowego Zamku Królewskiego w Sandomierzu.
31.08.2020r. – Pożegnanie wakacji pt. „Wakacyjne igrzyska sportowe" – konkurencje „Bieg do szarfy", „Hokej", „Rzut piłeczką w dal", „Quiz o sporcie", „Tajemnicze koperty" , „Licytacja", „Curling", „Tor przeszkód".
08.09.2020r. – Obchody Dnia Dobrej Wiadomości , przeprowadzona została pogadanka z dziećmi na temat znaczenia dobrych informacji w życiu każdego człowieka. Dzieci rozwiązywały krzyżówkę pt. „Życzliwość", wykonały laurkę „Serce dla przyjaciela" oraz „Słoiczek zadowolenia" do którego przez cały tydzień dzieci wrzucały karteczki z informacją co dobrego zrobiły danego dnia.
01.09.2020r.- Zajęcia sensoryczne do których użyto manny, fasoli i makaronu. Przeprowadzono zabawy pt. „Zasypane grosiki", „Psotne fasolki", „Przenoszenie papierowych motylków", "Igraszki z makaronem i fasolą".
02.09.2020r.- Zajęcia plastyczne z plasteliny i plastikowych słomek doskonalące motorykę małą i koncentrację pt. „Jesienne owoce".
04.09.2020r. – Wycieczka w Góry Pieprzowe – malowanie w plenerze pejzażu Pieprzówek.
23.09.2020r.- Rozpoczęcie cyklu spotkań profilaktycznych pod hasłem „Myślę pozytywnie" odbyło się 6 spotkań: „Malowanie słowem", „Klucz do przyjaźni", „Okulary", „Cofnij nagraj zatrzymaj", 'Gra w sprawiedliwość", „Prawie wszystko pod kontrolą", „ program miał na celu zmotywować dzieci do kreatywnego działania, pozytywnego patrzenia w przyszłość i budowania w nich poczucia własnej wartości. Ćwiczenia miały uczyć podejścia budującego, a nie negującego wszystko, co dzieje się w naszym otoczeniu, aby zauważały swoje błędy i umiały wyciągać wnioski.
25.09.2020r. – Sprzątanie Gór Pieprzowych w ramach ogólnopolskiej Akcji Sprzątanie świata. W akcji wzięły udział władze naszego miasta, dyrektorzy, kierownicy miejskich instytucji. Na zakończenie imprezy zostało przygotowane ognisko i wspólne pieczenie kiełbasek.
30.09.2020r. – Obchody Dnia Chłopaka. Dzieci wzięły udział w zabawach integracyjnych: „Berek ogonek", „Kostkowa loteria", „Przypnij ogon osiołkowi" oraz w teleturnieju „Koło fortuny". Uczestnicy zabawy otrzymali słodkie upominki.
01.10.2020r.- Wykonanie plakatu na konkurs profilaktyczny organizowany przez Sandomierski Klub „Amazonki" pod hasłem „Badaj się – chroń siebie i innych".
06.10.2020r. – Obchody Dnia Głośnego czytania, wspólne ognisko, pieczenie kiełbasek i czytanie legend o Sandomierzu.
08.10.2020r. – Wykonanie pracy plastycznej na konkurs organizowany przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Sandomierzu pt. „Słowa zamiast bomb".
28.10.2020r. – Próba przedstawienia na Spektakl Profilaktyczny pt. „Tolerancja".
29.10.2020r. – Zajęcia sensoryczne pt. „Magiczna masa plastyczna"
04.11.2020r. – Nauka hymnu Polski, przygotowywanie się do udziału w akcji „Niepodległa do hymnu".
05.11.2020r. – Praca plastyczna wykonywanie kotylionów i flagi Polski.
09.11.2020r. – Zamknięcie placówki z powodu pandemii.
Zajęcia plastyczne:
07.01.2020r. – Wykonywanie „Serc z wikliny papierowej".
22.01.2020r. – Wykonywanie laurek na Dzień Babci i Dziadka techniką łączoną.
28.01.2020r. – Wykonywanie kolorowych wianków okolicznościowych.
11.02.2020r.- Wykonywanie dekoracji walentynkowej – serca, łańcuchy.

12.02.2020r. – Wykonywanie różnymi technikami plastycznymi prac na konkurs plastyczny „Internet skarbnica wiedzy”.
19.02.2020r. – W nawiązaniu do obchodów Dnia Nauki Polskiej dzieci rysowały pisakami „Sowy” różne rodzaje kreski, kompozycja statyczna albo dynamiczna.
10.03.2020r. – Wykonywanie elementów na stroiki wielkanocne.
Zajęcia socjoterapeutyczne „Przygoda w Zwierzogrodzie – możesz być tym, kim chcesz”. Program socjoterapeutyczny dla dzieci zahamowanych, lękliwych i z zaniżoną samooceną.
Kontynuacja programu socjoterapeutycznego rozpoczętego w 2010r "Przygoda w Zwierzogrodzie- możesz być tym, kim chcesz". Skierowanego do nieśmiałych w wieku 10-12 lat. Spotkania odbywały się raz w tygodniu. W 2020r. odbyło się 4 spotkania pt. „Jestem wyjątkowy i niepowtarzalny”, „Wyrażam własne potrzeby i szanuję potrzeby innych”, „Jesteśmy spontaniczni i twórczy”, „Rozstanie to początek nowego”. Każde zajęcia trwały 1,5 godziny. W ramach programu odbyło się spotkanie edukacyjne z rodzicami dzieci biorących udział w zajęciach.

3.2. Współpraca placówek oświatowych ze specjalistycznymi podmiotami świadczącymi pomoc dziecku i rodzinie w zakresie rozwiązywania trudności wychowawczych i problemów szkolnych.

W ramach powyższego zadania realizowane były następujące założenia:
Szkoła Podstawowa Nr 1 w Sandomierzu w 2020 r. podjęła współpracę z następującymi podmiotami:

- Zespół Kuratorski - Sądowy nadzór kuratorski rodzin - 2 rodziny,
- Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna/, m.in. w zakresie:
  - badania całościowe uczniów, wydawanie opinii, orzeczeń- wskazówki do pracy z dzieckiem;
  - udział pedagoga, psychologa w organizowanych szkoleniach, konferencjach;
  - pedagogizacja rodziców/ spotkania na terenie szkoły z rodzicami uczniów/;
  - wsparcie w problemach- mediacje z rodzicami- 3 przypadki;
  - pomoc w realizacji zadań z zakresu pomocy psychologiczno - pedagogicznej /udział uczniów szkoły w terapiach oraz innych zajęciach wynikających z opinii/.
- udział pracowników Poradni w spotkaniach zespołów dla uczniów z orzeczeniami,
- Świetlica Socjoterapeutyczna - udział uczniów w zajęciach; korzystanie z zajęć podczas wakacji oraz ferii- 6 uczniów,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie- wsparcie oraz nadzór nad rodzinami zastępczymi, w których wychowują się dzieci- 2 uczniów.

Szkoła Podstawowa nr 2 w Sandomierzu w 2020r. realizowała założenie programu w zakresie współpracy z instytucjami i organizacjami z terenu gminy Sandomierz zajmującymi się pomocą rodzinie tj.:

- realizowała zalecenia instytucji i specjalistów,
- współpraca była realizowana z następującymi podmiotami: Urząd Miasta, Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Świetlica Przystań, Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna, Sąd Rejonowy Wydział Rodzinny i Nieletnich, Komenda Powiatowa Policji, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Szkoła Podstawowa Nr 3 w Sandomierzu w 2020 roku systematycznie współpracowała z instytucjami świadczącymi pomoc dziecku i rodzinie w zakresie rozwiązywania problemów wychowawczych i szkolnych z Poradnią Psychologiczno- Pedagogiczną, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Sądem Rodzinnym i Nieletnich, Policją, Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Świetlicą Środowiskową

Szkoła Podstawowa nr 4 w Sandomierzu w 2020 roku w ramach powyższego zadania Programu współpracowała z:

- asystentami rodzin i pracownikami socjalnymi w sprawach dzieci, których rodziny objęte są pomocą Ośrodka Pomocy w Sandomierzu,

- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Sandomierzu w sprawach dzieci objętych pieczą zastępczą lub adoptowanych,
- Sądem III Wydziałem ds. nieletnich rodzinnych, oraz kuratorami zawodowymi i społecznymi,
- Punktem Interwencji Kryzysowej,
- Świetlicą Środowiskową „Przystań",
- Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną.

Przedszkole nr 1 w Sandomierzu w ramach realizacji zadania w roku 2020 współpracowało z:
- Poradnią Psychologiczo-Pedagogiczna,
- Szkołą Podstawową nr 1,
- Urzędem Miejskim w Sandomierzu.

Przedszkole nr 3 w Sandomierzu w ramach zadania współpracowało z:
- Sanepidem,
- Poradnią Psychologiczno- Pedagogiczną

Przedszkole nr 5 w Sandomierzu w ramach zadania w celu wyrównania szans edukacyjnych dzieci współpracuje z :
- Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Sandomierzu,
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie,
- Szkołą Podstawową nr 3 w Sandomierzu,
- Organizuje pomoc dla dzieci posiadających orzeczenie i opinie o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju dziecka oraz kształcenia specjalnego zatrudniając nauczyciela wspomagającego, psychologa, organizując terapię logopedyczna i sensoryczną.

Przedszkole nr 6 w Sandomierzu w ramach zadania współpracowało z:
- Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną
- Ośrodkiem Pomocy Społecznej
- Przedszkolami Samorządowymi
- Szkołami Podstawowymi

Przedszkole Samorządowe nr 7 w Sandomierzu w 2020r. w ramach Programu w celu realizacji zadania współpracowało z:
- Poradnią Psychologiczno- Pedagogiczną,
- Ośrodkiem Pomocy Społecznej,
- Stowarzyszeniem na rzecz Zdrowia Psychicznego w Sandomierzu,
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie,
- Komendą Powiatową Policji,
- MOSiR.

Świetlica Środowiskowa działająca w dwóch punktach:
- - ul. Słowackiego 15
- - ul. Portowa 24

w ramach powyższego zadania Świetlica w roku sprawozdawczym ściśle współpracowała: z Polskim Czerwonym Krzyżem Oddział w Sandomierzu, Domem Pomocy Społecznej w Sandomierzu, Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Sandomierzu (psycholog, asystenci rodzin, pracownicy socjalni), Komendą Powiatową Policji w Sandomierzu (dzielnicowi), Grupą Diabetyków Oddział Sandomierz, Stowarzyszeniem TSA Sandomierz (stowarzyszenie zajmujące się promowaniem sportu), Placówką Wsparcia Dziennego „Przystanek Błonie".

Prowadzona była działalność o charakterze socjoterapeutycznym w odniesieniu do dzieci przejawiających trudności adaptacyjne, zaburzenia zachowania i emocji, wzrastających w rodzinach

dysfunkcyjnych, zagrożonych podejmowaniem zachowań ryzykownych i niedostosowaniem społecznym.

Placówka Wsparcia Dziennego „Przystanek Błonie” ściśle współpracuje z Polskim Czerwonym Krzyżem oddział w Sandomierzu, Domem Pomocy Społecznej w Sandomierzu, Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Sandomierzu (psycholog, asystenci rodzin, pracownicy socjalni) , Komendą Powiatową Policji w Sandomierzu (dzielnicowi), Grupa Diabetyków Oddział Sandomierz, Świetlicą Środowiskową, Biblioteką Miejską. W 2020r.została nawiązana współpraca ze Stowarzyszeniem Amazonek w Sandomierzu.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sandomierzu w 2020 roku podejmowało następujące działania w ramach w/w zadania:

- współpraca z Ośrodkami Pomocy Społecznej, Szkołami, Sądem w ramach Zespołów do spraw oceny sytuacji dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej. W 2020r. odbyło się 99 spotkań, na których omawiano sytuację materialno-bytową dzieci i rodzin oraz ustalono dalszą pomoc,
- udostępnianie osobom zainteresowanym, w tym rodzinom zastępczym informacji o możliwości skorzystania z pomocy i wsparcia specjalistów w Punkcie Interwencji Kryzysowej na terenie Gminy Sandomierz,
- stała współpraca z w/w instytucjami w celu rozwiązywania trudności i problemów wychowawczych występujących w rodzinach zastępczych.

Ponadto w ramach realizacji celu zapewnienia zintegrowanych form pomocy dzieciom umieszczonym w pieczy zastępczej Powiat Sandomierski do końca 2020r realizował Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Sandomierskim na lata 2018-2020, w którym partnerem do realizacji zadań jest również Gmina Sandomierz.

W roku szkolnym 2019/2020 **Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna** objęła specjalistyczną opieką:

- dzieci do lat 3,
- dzieci w wieku przedszkolnym,
- uczniów szkół podstawowych,
- uczniów szkół ponadgimnazjalnych

Działalność obejmuje 5 podstawowych obszarów:

I. Diagnoza psychologiczno-pedagogiczno-logopedyczna.
II. Terapia zaburzeń rozwojowych.
III. Terapia psychologiczna dzieci, młodzieży i ich rodzin, interwencja kryzysowa.
IV. Doradztwo zawodowe.
V. Profilaktyka i psychoedukacja.
INNE DZIAŁANIA.

1. **<u>Każdego roku, w pierwszym tygodniu października są przeprowadzane obszerne konsultacje z dyrektorami wszystkich szkół i przedszkoli na terenie naszego powiatu.</u>**
   W trakcie rozmów są uzyskiwane dane o placówkach, analizowane potrzeby, ustalane formy współpracy. Zebrane dane uwzględniane są w harmonogramie pracy. Zgłaszane potrzeby są podstawą do planowania zadań do realizacji w poszczególnych działach na dany rok szkolny.
2. W roku szkolnym **2019/2020** zostało przyjętych **1073** osób na diagnozę i terapię.
3. Udzielono rodzicom **1652** porady bez badań i przeprowadzono **30** prelekcji i wykładów, w których uczestniczyło **1068** osób.
4. <u>Przeprowadzono z:</u>
   1) z dyrektorami i nauczycielami
   2) pedagogami i wychowawcami

- porad - **150**
- konsultacji – **735**
- warsztatów **– 54**

3) wychowawcami placówek opiekuńczo-wychowawczych
- porad - **19**
- konsultacji - **108**

4) innymi osobami, tj. asystentami rodzinnymi, kuratorami sądowymi, itp.
- porad - **1**
- konsultacji – **95**

5. Uczestniczono w **6** mediacjach szkolnych.

Przez cały rok szkolny udzielano pomocy dzieciom, młodzieży i ich rodzinom w ramach terapii psychologicznej, pedagogicznej, logopedycznej, przetwarzania słuchowego i wspomagania rozwoju dziecka.

W Poradni odbyło się **368** zespołów merytorycznych, w których uczestniczyli psycholodzy, pedagodzy, logopedzi oraz w miarę potrzeb nauczyciele i pedagodzy szkolni. Podczas spotkań zespołów były analizowane trudne indywidualne problemy uczniów w nauce i funkcjonowaniu emocjonalno-społecznym.
Celem spotkań specjalistów było prawidłowe rozpoznanie problemów i ukierunkowanie dalszej pracy diagnostyczno-terapeutycznej oraz pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

6. Przeprowadzono **26** spotkania związane z trudnościami adaptacyjnymi, w których uczestniczyło **236** uczniów.

I. DIAGNOZA PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNO-LOGOPEDYCZNA

Wykonano:

- **428** indywidualnych badań psychologicznych
- **473** indywidualnych badań pedagogicznych
- **145** indywidualnych badań logopedycznych
- **7** związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu oraz planowaniem kształcenia kariery zawodowej.

Tabela nr 5

Wiek dzieci i młodzieży	Psychologiczne	Pedagogiczne	Logopedyczne	Zw. z wyb. kier. kształc. I zawodu
Dzieci nie uczęszczające	**17**	**27**	**26**	**0**
Dzieci w wieku przedszkolnym	**87**	**84**	**80**	**0**
Uczniowie szkoły podstawowej	**285**	**323**	**35**	**6**
Uczniowie szkół ponadpodstawowych	**39**	**39**	**4**	**1**

Młodzież nie ucząca się i nie pracująca	**0**	**0**	**0**	**0**

Badania diagnostyczne prowadzono głównie w Poradni, a w uzasadnionych przypadkach także w środowisku domowym.

Wykonywano również badania na terenie przedszkoli i szkół. Były to badania pilotażowe, pod kątem dojrzałości szkolnej oraz diagnozę logopedyczną, które przeprowadzono realizując zapotrzebowanie złożone przez dyrektorów podczas październikowych konsultacji.

W diagnozie dojrzałości szkolnej uczestniczyło w szkołach 14 dzieci: uczących się w kl. I.
W kl. I wykonywano wstępną diagnozę trudności w przyswajaniu podstawowych technik szkolnych. Po badaniach rozmawiano z nauczycielami, służono pomocą w określeniu przyczyn trudności, ustalano formy pomocy. Większość uczniów kierowano na zajęcia korekcyjno-kompensacyjne. Z wynikami badań zapoznawano także rodziców w ramach organizowanych punktów konsultacyjnych. Udzielano porad indywidualnych, proponowano formy pomocy dzieciom, zalecano różne formy terapii. W rozmowach z rodzicami zwracano także uwagę na potrzebę współpracy z nauczycielami.

Logopedzi przeprowadzili 414 badań mowy u dzieci w Poradni i na terenie placówek oświatowych.
We wszystkich placówkach po diagnozie zostały przeprowadzone konsultacje z rodzicami, nauczycielami i dyrektorami placówek na temat występujących u uczniów wadach wymowy. Przekazano także informacje dotyczące terapii logopedycznej w poradni.

II. TERAPIA ZABURZEŃ ROZWOJOWYCH

1. Terapia logopedyczna:
U dzieci z normą intelektualną występowały wady artykulacyjne (nieprawidłowa realizacja głosek [sz, ż/rz, cz, dż], [s, z, c, dz], [t] oraz [r], alalia prolongata, opóźniony rozwój mowy). Z terapii logopedycznej korzystały także dzieci z głębokim niedosłuchem oraz niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim i umiarkowanym.
Zrealizowano z nimi **583** zajęć specjalistycznych, które miały na celu korygowanie wad wymowy i zaburzeń mowy, kształtowanie umiejętności budowania wypowiedzi poprawnych pod względem gramatycznym i słownikowym, kształcenie kompetencji komunikacyjnej i językowej.

Udzielano rodzicom indywidualnych porad bez badań, prowadzono z nimi rozmowy instruktażowe. Były to porady wspomagające prawidłowy rozwój mowy, ocenę poziomu i właściwości narządów mowy na różnych etapach rozwoju dziecka, pokaz ćwiczeń usprawniających narządy mowy, itp.

Logopedzi byli także w ciągłym kontakcie z nauczycielami i dyrektorami uczęszczających na terapię dzieci. Ich współpraca polegała na konsultacjach, przekazywaniu informacji po badaniach oraz wskazówek do pracy.

2. Zajęcia terapii pedagogicznej:
W zajęciach uczestniczyło **62** dzieci w wieku:
- w wieku przedszkolnym – **3**
- uczniowie szkół podstawowych – **55**
- uczniowie szkół ponadpodstawowych – **4**

Przeprowadzono z nimi 820 zajęcia specjalistyczne
Przeprowadzono zajęcia w zakresie doskonalenia umiejętności szkolnych i technik czytania i pisania, utrwalania poprawnej pisowni poprzez opanowywanie zasad ortografii, kształtowania umiejętności czytania ze zrozumieniem, wdrażania do płynności wypowiedzi. Doskonalone były podstawowe wiadomości dotyczące pojęcia liczby i umiejętności matematycznych, stymulowanie i usprawnianie rozwoju funkcji psychomotorycznych, eliminowanie emocjonalnych i społecznych konsekwencji niepowodzeń szkolnych. Prowadzona była terapia dziecka z zespołem hiperkinetycznym, eliminowania lęków szkolnych oraz zaniedbania środowiskowego dziecka, trening wg programu edukacyjno-terapeutycznego „Ortograffiti" i „Bratek", przezwyciężania trudności związanych z zaburzoną lateralnością, ogólnymi trudnościami edukacyjnymi oraz w zakresie procesów poznawczych, trudności edukacyjne (trudności grafomotoryczne, zaburzenia słuchu fonematycznego, trudności z nauką pisania, czytania, liczenia, poprawnością ortograficzną pisma).

Coraz większa liczba uczniów uczestniczyła w terapii EEG Biofeedback. Metoda ta wykorzystuje bioelektryczną czynność mózgu do trenowania oraz modelowania dysfunkcji rozwojowych, takich jak: zaburzenie koncentracji uwagi, zaburzenie rozwoju psychomotorycznego, zaburzenia nastroju i zaburzenia snu.
W 2020 roku na zajęcia Biofeedback uczęszczało **22** osoby:

- w wieku przedszkolnym – **0**
- uczniowie szkół podstawowych – **18**
- uczniowie szkół ponadpodstawowych – **4**

Odbyło się **239** spotkań terapeutycznych.

Pedagodzy prowadzący zajęcia terapii pedagogicznej dużą wagę przywiązywali do współpracy z rodzicami. Porady, rozmowy terapeutyczne i instruktażowe dotyczyły zwłaszcza trudności wychowawczych, prawidłowości rozwojowych, absencji szkolnej, braku promocji, gotowości szkolnej, trudności edukacyjnych w zakresie czytania ze zrozumieniem, sprawności techniki czytania i pisania, zdolności matematycznych, specjalnych potrzeb edukacyjnych, kompetencji komunikacyjnych, nieprawidłowości w zakresie metod i form uczenia się, zaburzeń w integracji sensorycznej, stymulowania i usprawniania rozwoju funkcji psychomotorycznych, eliminowania emocjonalnych i społecznych konsekwencji niepowodzeń szkolnych i stresu szkolnego.

3. Terapia przetwarzania słuchowego:
W roku szkolnym 2019/2020 uczęszczało na zajęcia **3** dzieci,

- uczniów szkół podstawowych - **3**
- Odbyło się z nimi **21** spotkań.

Terapia przeprowadzana była na specjalistycznym sprzęcie „SAT".

Centralne Zaburzenia Przetwarzania Słuchowego (CAPD) to zespół objawów, wynikających z zaburzenia pracy zmysłu słuchu spowodowanych nieprawidłowościami na poziomie centralnego układu nerwowego. Mówiąc innymi słowami: dziecko słyszy - podstawowe badania słuchu nie wykazują problemów, lecz nie słucha - zachowuje się i funkcjonuje podobnie do dzieci z niedosłuchem.

Efektem zaburzeń są poważne problemy w nauce, pomimo prawidłowego rozwoju intelektualnego. Kluczem do skutecznej pomocy takim dzieciom jest wczesne zauważenie niepokojących objawów i skierowanie dziecka na specjalistyczne badania, a w razie potrzeby terapię.

III. TERAPIA PSYCHOLOGICZNA DZIECI, MŁODZIEŻY I ICH RODZIN ORAZ INTERWENCJA KRYZYSOWA

Pomoc psychologiczną:

Na **655** indywidualne spotkania psychologiczne uczęszczało **65** uczniów.

Zakres problematyki obejmował myśli samobójcze, problemy emocjonalne, problemy w relacjach społecznych, problemy wychowawcze, zagrożenie niedostosowaniem społecznym, zaburzenia koncentracji i motywacji, nieśmiałość, traumy rodzinne (po śmierci rodzica, po wypadku samochodowym, po rozwodzie) i lęki społeczne, zaburzone relacje rodzinne, trudności szkolne, zaburzenia zachowań i emocji.

Poza tym psycholodzy udzielali pomocy na terenie przedszkoli i szkół w ramach punktów pomocy psychologicznej i punktów konsultacyjnych. W placówkach odbywały się indywidualne rozmowy wspierające i terapeutyczne z rodzicami, dziećmi, konsultacje z nauczycielami, dyrektorami szkół i przedszkoli, dotyczące poszczególnych uczniów. Pozwoliło to na lepsze planowanie działań wychowawczych i uzgadnianie ich z pedagogami szkolnymi i rodzicami uczniów.

IV. DORADZTWO ZAWODOWE

- Udzielono **35** indywidualnych porad bez badań.
- Przeprowadzono **18** zajęć grupowych aktywizujących do zawodu, w których uczestniczyło **131** uczestników.
- Przeprowadzono **7** badań indywidualnych.

V. PROFILAKTYKA I PSYCHOEDUKACJA

Zadania z zakresu profilaktyki i psychoedukacji wykonywali psycholodzy i pedagodzy Poradni. Na bieżąco prowadzone były konsultacje z dyrektorami placówek oświatowych, nauczycielami, pedagogami szkolnymi oraz specjalistami z różnych instytucji, takich jak: Policja, sąd, pomoc społeczna, samorządy lokalne. W sprawach wychowawczych i bezpieczeństw dzieci i młodzieży współpracowano z zawodowymi i społecznymi kuratorami sądowymi, a także z Policją.

Każdego roku przeprowadzano wiele zajęć warsztatowych dla uczniów, rodziców i nauczycieli. Większość z nich to programy autorskie.

Udzielono pomocy dzieciom i młodzieży w formie:

- porad – **114 osoby**
- treningów – **99 osoby**
- warsztaty – **1740 osoby**
- obserwacja dziecka **– 3 osób**

INNE DZIALANIA

1) Specjaliści Poradni systematycznie prowadzili Sieć Współpracy i Samokształcenia dla nauczycieli, pedagogów i psychologów, podczas których były przeprowadzane szkolenia. W 2020r. odbyło się 5 spotkań. Zostały poruszone następujące tematy:
   - II Powiatowa Konferencja Profilaktyki Zdrowotnej „Pedagogiczno-zdrowotne aspekty uzależnień dzieci i młodzieży”,
   - Dostosowanie wymagań edukacyjnych do możliwości psychofizycznych ucznia,
   - Zaburzenia przetwarzania słuchowego jako przyczyna trudności edukacyjnych. Czynniki utrudniające funkcjonowanie ucznia w szkole,

- Rozwój, wychowanie i terapia w aspekcie Integracji Sensorycznej (SI)
- Edukacja w czasach pandemii wirusa COVID-19 – perspektywa uczenia się i nauczania zdalnego.

2) W ramach sieci współpracy przeprowadzono szkolenie dla psychologów i pedagogów z powiatu sandomierskiego pt. „Dostosowanie wymagań edukacyjnych do możliwości edukacyjnych i psychofizycznych uczniów".
3) W czasie pandemii na stronie poradni ukazało się **150** artykułów, np.:
   - „Kiedy należy skonsultować się z logopedą?",
   - „Wpływ muzyki i dźwięków na rozwój mowy",
   - „Test rozwoju reakcji słuchowych i mowy",
   - „ Specyficzne trudności w uczeniu się matematyki",
   - „Dobro i zło w życiu dziecka",
   - „Depresja-jak sobie z nią radzić",
   - „Jak budować autorytet rodzica?",
   - „Jak wspierać dzieci podczas epidemii - wskazówki dla rodziców",
   - „Mutyzm wybiórczy-co warto wiedzieć",
   - „Jak spędzać czas z dzieckiem".
   - „Zasady dobrej organizacji pracy. Wskazówki do samodzielnego uczenia się dla uczniów".
4) Pracownicy systematycznie współpracowali z placówkami z terenu powiatu sandomierskiego w celu koordynowania działań na rzecz dziecka i rodziny – np. PCK, OPS, PZP, PCPR, Policją, Sądem, Lokalnymi mediami, Caritas, lokalnymi uczelniami wyższymi a także brali udział w imprezach szkolnych i środowiskowych.

3.3. Realizacja inicjatyw profilaktycznych adresowanych do dzieci i młodzieży - promowanie zdrowego stylu życia wolnego od uzależnień i przemocy.

Urząd Miejski oraz GKRPA w Sandomierzu organizowała cykliczne konkursy profilaktyczne oraz przegląd spektakli profilaktycznych adresowane do dzieci i uczniów sandomierskich przedszkoli, szkół podstawowych, świetlicy środowiskowej oraz placówki wsparcia dziennego „Przystanek Błonie". W I kwartale 2020 roku zaproszono do udziału oraz przesłano do sandomierskich placówek oświatowych regulamin konkursu profilaktyczno-plastycznego pod hasłem: „ Dobro jest w rodzinie- babcia i dziadek z wnukiem nie zginie". W IV kwartale 2020 roku przekazano sandomierskim placówkom zaproszenie do udziału w IX Przeglądzie Spektakli Profilaktycznych. Z uwagi na pandemię Covid-19 postanowiono, że w roku 2020 przegląd spektakli profilaktycznych odbędzie się w formie zapisu audiowizualnego. Z uwagi na panującą pandemię Covid-19 oraz obowiązujące restrykcje w/w przedsięwzięcia zostały zawieszone czasowo, do ewentualnej realizacji w 2021r.

Ośrodek Pomocy Społecznej w ramach działań profilaktycznych w grudniu 2020r., zorganizował konkurs plastyczny „Słowa zamiast Bomb", w którym uczestniczyło 21 dzieci ze Świetlicy Środowiskowej i Przystanku Błonie w Sandomierzu.

Komenda Powiatowa Policji w Sandomierzu

W 2020 roku sandomierscy policjanci przeprowadzili szereg działań profilaktycznych adresowanych do dzieci i młodzieży promujących zdrowy tryb życia wolny od nałogów i uzależnień. Spotkania te prowadzone były zarówno w placówkach oświatowych jak i świetlicach socjoterapeutycznych na terenie miasta Sandomierz z uwzględnieniem aktualnych przepisów i obostrzeń sanitarnych w związku z epidemią COVID-19.

W 2020 roku ujawniono ogółem 60 przestępstw z art. 178a §1 kk, ujawniono również 97 wykroczeń z art. 87 §1a kw, 19 z art. 87§ 1 kw i 12 z art. 87§ 2 kw. W analizowanym okresie ujawniono łącznie 16 nieletnich będących pod wpływem alkoholu. W zakresie zminimalizowania zjawiska alkoholizmu wśród dzieci i młodzieży dążono do ustalania nieletnich spożywających alkohol, przyczyn tej patologii, miejsc zaopatrywania się nieletnich w napoje alkoholowe i papierosy, jak również – do ustalenia osób, które wbrew ustawie sprzedawały alkohol i papierosy nieletnim.

Funkcjonariusze Komendy Powiatowej Policji w Sandomierzu dokonywali systematycznych kontroli rejonów szkół oraz miejsc gromadzenia się młodzieży (boiska szkolne, rejony osiedli mieszkaniowych, teren ogródków działkowych, przystanków i dworców PKP). W trakcie służb patrolowych, zwłaszcza w porze wieczorno-nocnej, realizowano zadania dot. kontroli placówek różnego typu tj. sklepy ogólno-przemysłowe, spożywcze, nocne, monopolowe, rejon bulwarów wiślanych w Sandomierzu, bary gastronomiczne, bary piwne, parki oraz place zabaw. W wyniku tych działań zarówno właścicielom, jak i osobom zatrudnionym w ww. placówkach, udzielono pouczeń dot. przestrzegania przepisów wynikających z *Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.*

W 2020 roku ujawniono ogółem 625 wykroczeń przeciwko przepisom *Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.* Nałożono ogółem 582 mandaty karne. Skierowano również 43 wnioski o ukaranie za wykroczenia przeciwko przepisom ww. Ustawy z art. 43 ust. 1 i 2.
W minionym roku, na terenie działania KPP Sandomierz z udziałem funkcjonariuszy m.in. Wydziału Ruchu Drogowego prowadzono akcje pod kryptonimem *„Alkohol i narkotyki”*.
W ramach akcji *„Pierwszy dzień wiosny ”*prowadzonej przez funkcjonariuszy KPP Sandomierz w minionym roku policjanci kontrolowali placówki handlowe pod kątem sprzedaży papierosów i alkoholu osobom poniżej 18 lat.

W zakresie rozpoznania zagadnienia przestępczości narkotykowej funkcjonariusze Komendy Powiatowej Policji w Sandomierzu prowadzili różnorodne formy pracy operacyjnej. Dzielnicowi oraz funkcjonariusze Ogniwa Patrolowo- Interwencyjne dokonywali kontroli miejsc grupowania się młodzieży szkolnej pod kątem ujawniania osób nieletnich, posiadających narkotyki lub inne substancje psychoaktywne.

W 2020 roku wszczęto ogółem 39 postępowań przygotowawczych, stwierdzono 76 przestępstw z Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, w których-wśród 43 podejrzanych ogółem ujawniono dwóch nieletnich sprawców czynu karalnego z art. 62 §1 Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii. W analizowanym okresie nie ujawniono osób małoletnich będących pod wpływem narkotyków lub innych środków odurzających.

W 2020 roku policjanci przeprowadzili 22 spotkania z uczniami szkół podstawowych – udział wzięło około 600 osób. Podczas spotkań funkcjonariusze omówili m. in. zagrożenia związane z substancjami psychoaktywnymi, w szczególności dopalaczami, konsekwencje zdrowotne zażywania, czy też konsekwencje prawne posiadania takich substancji.

Szkoła Podstawowa Nr 1 w Sandomierzu w 2020 roku w ramach w ramach w/w zadania podjęła następujące działania:

- we współpracy z Policją realizacja działań profilaktycznych w zakresie przestępczości nieletnich, środków psychoaktywnych, zagrożeń płynących z Internetu, bezpieczeństwa uczniów,
- lekcje wychowawcze w klasach sprawujących problemy,
- „Bezpieczeństwo w różnych sytuacjach – rozmowy dzieci z policjantami”- wrzesień 2020;
- przekazywanie filmów oraz ulotek wychowawcom,
- zdrowy tryb życia- działania profilaktyczne zmierzające o dbanie o własne zdrowie- realizacja przez pedagoga ogólnopolskiego programu „Dziel się uśmiechem”,
- Profilaktyka uzależnień**,**
- kształtowanie postaw obywatelskich, zdrowego stylu życia, zapobieganie agresji, przemocy, uczenie postaw asertywnych, kształtowanie umiejętności i postaw prozdrowotnych- 4 lekcje wychowawcze,
- udział w warsztatach „Depresja u dzieci i młodzieży”- lekcje wychowawcze przeprowadzone przez pedagoga szkolnego.

Szkoła Podstawowa nr 2 w Sandomierzu w 2020 realizowała zadanie poprzez:

- realizacja programów tematycznych promujących zdrowy tryb życia, uczestniczenie w konkursach tematycznych,
- organizowanie zajęć służących rozwijaniu kompetencji emocjonalno-społecznych,

- udostępnianie uczniom i rodzicom materiałów dotyczących kształcenia umiejętności radzenia sobie ze stresem, wyrażania emocji, rozwoju poczucia własnej wartości, samoakceptacji,
- prowadzenie działalności o charakterze psychoedukacyjnym i terapeutycznym w odniesieniu do dzieci przejawiających trudności adaptacyjne, zaburzenia zachowania i emocji, wzrastających w rodzinach dysfunkcyjnych, zagrożonych niedostosowaniem społecznym.

Szkoła Podstawowa Nr 3 w Sandomierzu w 2020 roku w ramach zadania:

- odbywały się zajęcia socjoterapeutyczne dla uczniów z klas drugich i trzecich (4 grupy) prowadzone przez pedagoga szkolnego,
- zorganizowano zajęcia integracyjno – adaptacyjne dla uczniów klas pierwszych,
- uczniowie mieli możliwość uczestnictwa w realizacji zadań konkursowych w ramach Kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł", konkursach profilaktycznych, Przeglądzie Spektakli Profilaktycznych, Dniu Bezpiecznego Internetu, oraz innych projektach i akcjach organizowanych na terenie szkoły,
- uczniowie uczestniczyli w zajęciach, warsztatach profilaktycznych z zakresu profilaktyki uzależnień przemocy prowadzonych przez wychowawców oraz pedagoga,
- organizowano spotkania dla uczniów z pracownikiem Policji,
- pomocą psychologiczno-pedagogiczną objęto uczniów z trudnościami w nauce w formie udziału w dodatkowych zajęciach korekcyjno-kompensacyjnych oraz dydaktyczno-wyrównawczych z przedmiotów sprawiających najwięcej trudności, zajęć logopedycznych, rewalidacyjnych, gimnastyki korekcyjnej, zajęć integracji sensorycznej,
- rozwijano zainteresowania uczniów poprzez uczestnictwo z zajęciach grupy teatralnej, tanecznej – Zespół „Sędomir", kołach zainteresowań, udział w zajęciach kreatywnych,
- dla dziewcząt i chłopców zorganizowano dodatkowe zajęcia sportowo- rekreacyjne – siatkówka.

Szkoła Podstawowa nr 4 w Sandomierzu w 2020 roku w ramach realizacji zadania Programu podejmowała działania:

- promowała zdrowy styl życia poprzez realizację różnorodnych programów profilaktycznych: Program Edukacji Antynikotynowej „Nie pal przy mnie proszę" - dla klas IV-VI, „Śniadanie daje moc", „Owoce w szkole" skierowany do klas I-III, „Zachowaj trzeźwy umysł„ - klasy IV-VII, „Trzymaj Formę" – klasy VIII ; „Europejski kodeks walki z rakiem" - klasy IV-VI.
- zajęcia warsztatowe z zakresu psychoedukacji i profilaktyki prowadzone przez pedagogów, doradcę zawodowego i psychologa w formie warsztatów zawodoznawczych,
- zapewnienie różnorodnych form pomocy diagnostyczno- terapeutyczno- edukacyjnej za pomocą platformy Ms Teams oraz indywidualne zajęcia terapeutyczne,
- rozmowy wychowawcze, motywacyjne, zajęcia socjoterapeutyczne , z terapeutą SI.

Przedszkole Samorządowe nr 1 w Sandomierzu realizowało zadanie Programu w roku sprawozdawczym poprzez:

- realizacja projektów profilaktyczno-edukacyjnych „Chrońmy dziecięce uśmiechy", „Drogowe ABC",
- Ogólnopolski Dzień Przedszkolaka- online, na który składał się: Wideokonferencja burmistrza miasta Sandomierza z dziećmi. Sonda chodnikowa „Myje ręce bo….". „Warsztaty mydełkowe"- komponowanie mydeł przez dzieci z gliceryny z wykorzystaniem kwiatów lawendy. Festiwal baniek mydlanych w ogrodzie przedszkolnym. Układanie wiersza i haseł o myciu rąk- 21.09.2020,
- Światowy Dzień Mycia Rąk- propagowanie częstego i dokładnego mycia rąk, wykonywanie rysunkowych instrukcji mycia rąk- 15.10.2020,
- Międzynarodowy Dzień Praw Dziecka w ramach współuczestniczenia z UNICEF, udział w akcji pomocowej „Przedszkolaki pomagają dzieciom z Jemenu- zbiórka charytatywna- 23.11. 2020,

- udział a akcjach charytatywnych: Góra Grosza- org. Towarzystwo Nasz Dom, akcja „Zbieramy zakrętki dla podopiecznych Hospicjum im. Małego Księcia w Lublinie, „ Gorączka złota i srebra" akcja PCK- zbiórka na zakup wyprawek szkolnych dla najbiedniejszych dzieci,
- Serce za serce- pieczenie pierników dla pielęgniarek Oddziału Pediatrycznego w Sandomierzu- grudzień 2020,
- współpraca z Urzędem Miejskim w Sandomierzu –„Jak dbać o czyste powietrze w Sandomierzu- rozdawanie ulotek- grudzień 2020,
- akcja „Razem na Święta"- komponowanie kart świątecznych dla pracowników KPP i Jednostki Wojskowej w Sandomierzu, obdarowywanie kartami pracowników- grudzień 2020r.,
- dobra praktyka „ Rodzinne Rajdy Przedszkolaków" – prezentacja praktyki na stronach Kuratorium Oświaty w Kielcach- promowania aktywnego wypoczynku wśród rodziców- grudzień 2020,
- zakupienie i upowszechnienie w przedszkolu tablic informacyjnych „koronawirus"- nauka rozumienia i przestrzegania zaleceń epidemiologicznych,
- opracowanie, aktualizacja i zapoznanie rodziców z treścią procedur bezpieczeństwa na terenie placówek dot. Ochrony przed koronawirusem i wewnętrznymi procedurami obowiązującymi w przedszkolu na czas pandemii.

Przedszkole Nr 3 w Sandomierzu realizowało zadanie poprzez:
- realizację programu profilaktycznego „Zdrowy i bezpieczny przedszkolak" i wychowawczego „Świat wartości przedszkolaka", programu adaptacyjnego „Wsparcie na starcie",
- udostępnianie w widocznym miejscu tablic informacyjnych o grupie oraz tabliczek „Szybkich kontaktów",
- organizowanie zajęć o tematyce społecznej i profilaktycznej, przygotowanie bloków tematycznych, , tematów kompleksowych związanych z bezpieczeństwem, zachowaniem, rodziną, tolerancją, zdrowym stylem życia, rozwiązywaniem konfliktów bez przemocy, radzenia sobie z agresją i stresem- jak należy postępować, jak się zachować w trudnej sytuacji, prawa i obowiązki dzieci. Rozmowy, pogadanki, dyskusje, rozwiązywanie zagadek. Prowadzenie rozmów z wykorzystaniem opowiadań, bajek, wierszy, historyjek obrazkowych, ilustracji, filmów,
- udział dzieci w Dniu Przedszkolaka 2020 , który miał na celu zwiększenie świadomości na temat bezpieczeństwa w czasie epidemii koronawirusa.

Przedszkole nr 5 w Sandomierzu w ramach powyższego zadania zrealizowało w roku 2020:
- w ramach profilaktyki zdrowego stylu życia od kilku lat realizowano program pt:,,W zdrowym ciele zdrowy duch",
- jednym z kierunków pracy przedszkola w roku 2020/2021 było ,,Kształtowanie postaw prozdrowotnych i proekologicznych u dzieci",
- brano udział w konkursach i warsztatach promujących zdrowy tryb życia organizowanych na różnych szczeblach. Niestety w związku z pandemią i zawieszeniem zajęć w trybie stacjonarnym od 16 marca 2020r. wiele zaplanowanych inicjatyw i działań zostało odwołanych,
- organizowano spotkania z policją, strażą pożarna, strażą miejską, ucząc dzieci do kogo i w jakiej sytuacji mogą się zgłosić i poprosić o pomoc.

Przedszkole nr 6 w Sandomierzu w ramach zadania w 2020 realizowało:
- organizowano zajęcia promujące zdrowy styl życia: samodzielne przygotowywanie kanapek, sałatek owocowych i warzywnych,
- organizowano spacery do środowiska przyrodniczego,
- prowadzono zabawy sportowe na placu przedszkolnym,

- przedszkolaki uczestniczyły w I Świętokrzyskiej Spartakiadzie Przedszkolaka organizowanej przez Kuratorium Oświaty w Kielcach,
- motywowanie do aktywności rodzin, promowanie udziału rodziców i dzieci w uroczystościach przedszkolnych oraz zawodach sportowych.

Przedszkole nr 7 w Sandomierzu w ramach zadania realizowało promowanie zdrowego trybu życia wolnego od uzależnień i przemocy poprzez:

- propagowanie aktywności fizycznej,
- organizowanie warsztatów kulinarnych promujących zdrowy styl życia przy współpracy z Zespołem Szkół Gastronomicznych i Hotelarskich w Sandomierzu,
- zorganizowanie Pikniku Rodzinnego w Parku Piszczele dla dzieci i ich rodzin,
- organizowanie wycieczek autokarowych, zawodów sportowych na stadionie,
- realizację programu profilaktyki „Bezpieczny przedszkolak",
- udział w konkursie „Nie zapominajmy o zdrowym stylu życia",
- „Galeria zdrowia"- organizowanie wystawek prac dzieci związanych ze zdrowiem,
- „Trzymaj formę"- inspirowanie dzieci do twórczej aktywności ruchowej z wykorzystaniem różnorodnego sprzętu sportowego i przyborów,
- „Sport to zdrowie każdy ci to powie"-wycieczki do obiektów sportowych, promowanie postaw prozdrowotnych i aktywnego spędzania wolnego czasu, zachęcania do uprawiania dyscyplin sportowych,
- „Przedszkolny aerobik"- zabawy przy muzyce,
- „Zdrowe plecy zdrowe nóżki nie chodzimy jak kaczuszki"- zorganizowanie spotkania z rehabilitantką,
- udział dzieci, rodziców i nauczycieli w projekcie edukacyjno- profilaktycznym „Czytamy na zdrowie",
- uczestniczenie dzieci w przedstawieniach teatralnych o tematyce zdrowotnej.

Świetlica Środowiskowa w 2020 roku realizowała programy:
Świetlica Środowiskowa działająca w dwóch punktach:
- ul. Słowackiego 15
- ul. Portowa 24

zapewnia dzieciom i młodzieży na poziomie szkoły podstawowej opiekę, pomoc w nauce, zajęcia kompensacyjno- korekcyjne, zajęcia wspierające i rozwijające zainteresowania dzieci tj. plastyczne, sportowe, artystyczne, ruchowe. Przy sprzyjającej pogodzie spędzano czas na świeżym powietrzu korzystając z miejski parków i placów zabaw.
Świetlice działają od poniedziałku do piątku w godz. od 12.00 do 18.00. W okresie przerw w nauce szkolnej tj. w wakacje i ferie w godz. od 7.00 do 16.00. W świetlicy obchodzono święta okolicznościowe i narodowe, brano udział w imprezach organizowanych przez inne instytucje lokalne, integrowano się ze społeczeństwem. Dzieci na co dzień socjalizowały się w grupie rówieśniczej i nie tylko.

Realizacja inicjatyw profilaktycznych adresowanych do dzieci i młodzieży, promowanie zdrowego trybu życia wolnego od uzależnień i przemocy.

PROGRAMY:
Opiekuńczo-wychowawcze i socjoterapeutyczne:

- **Program profilaktyczno terapeutyczny „Nastoletnia depresja"**

PUNKT PRZY UL. SŁOWACKIEGO 15

Okres Ferii

- w okresie ferii zimowych(27.01- 07.02.2020r.) Świetlica Środowiskowa zrealizowała wszystkie działania wg Planu na Ferie „Artystycznie! Wesoło! Kolorowo!"
- **w** okresie ferii wakacyjnych (29.06-31.08.2020r.)Świetlica Środowiskowa zrealizowała wszystkie działania wg Planu na Wakacje wprowadzając limit osób przebywających w placówce zgodnie z wytycznymi.
- Wakacyjny Program pracy promował spędzanie czasu w swoim miejscu zamieszkania
- Dzieci uczestniczyły w zajęciach:
- na Placu papieskim
- w Wąwozie Królowej Jadwigi
- zwiedzały wystawy w Zamku Królewskim
- odbyły się 2 wycieczki w Góry Pieprzowe
- pod Brama Opatowską,
- w Zbrojowni,
- pod Ratuszem,
- w Wąwozie Salve Regina,
- w Kościele Św. Jakuba.

W okresie wakacji Świetlica przyłączyła się do akcji Lato w Mieście w ramach Podwórkowego wychowawcy odbyło się wyjście plenerowe „Śladami Królowej Jadwigi" w dniu 08.07.2020r.
Dzieci korzystały również z Basenu Krytego Błękitna Fala.

IV. Ważne wydarzenia, spotkania integracyjne, okolicznościowe szkolenia w 2020r.

- Obchody z okazji Dnia Babci i Dziadka (świetlica) (23.01.2020r.)
- Spotkanie integracyjne dzieci Placówka Wsparcia Dziennego na Błoniach (30.01.2020r.)
- Wyjście integracyjne do Biblioteki Miejskiej na zajęcia Multimedialne. (31.01.2020r).
- Wyjście integracyjne do DPS-u. Wspólne spędzenie czasu z mieszkańcami. (04.02.2020r.)
- Udział w Pogadance dot. Bezpiecznego Korzystania z Internetu (Placówka Wsparcia Dziennego Przystanek Błonie) (12.02.2020r.)
- Obchody Dnia Zakochanych (14.02.2020r.)
  - obdarowywanie balonami przechodniów
  - poczta walentynkowa
  - zabawa taneczna
- Obchody Dnia Kobiet (09.03.2020r.)
  - wspólne wyjście z dziewczynkami do kawiarni

W związku z epidemią COViD 19 zajęcia w Świetlicy zostały zawieszone. Pracownicy zaangażowani zostali w szycie maseczek ochronnych dla mieszkańców Miasta Sandomierz. Świadczyli również zdalną pomoc w nauce (11.03-25.05.2020r.)
Od 25.05.2020r. Świetlica została otwarta. Ze względu na bezpieczeństwo zdrowotne wychowanków Świetlicy Środowiskowej wprowadzono limity osób przebywających w placówce zgodnie z wytycznymi Wojewody Świętokrzyskiego.

- zajęcia plastyczne „Kartka dla Mamy" (25.05.2020r.)
- zajęcia plastyczne „Kartka dla Taty" (23.06.2020r.)
- rozpoczęcie wakacji (26.06.2020r.)
- spotkanie integracyjne z dziećmi z Placówki Wychowawczo- Opiekuńczej z Tarłowa (21.08.2020r.)
  - rejs statkiem po rzece Wiśle
  - zwiedzanie Zbrojowni

- wspólna pizza

- wyjście integracyjne z dziećmi na Pizzę z okazji Dnia Pizzy (21.09.2020r.)
- udział w Akcji Sprzątanie Pieprzówek organizowanym przez Placówkę Wsparcia Dziennego „Przystanek Błonie" (25.09.2020r)
- obchody Głośnego czytania (świetlica) (29.09.2020r.)
- obchody Dnia Chłopaka (świetlica) (30.09.2020r.)
- spotkanie z Sandomierskimi Amazonkami w ramach pogadanki dotyczącej Profilaktyki Raka Piersi. (08.10.2020r.)
- zajęcia tematyczne z cyklu kultywowania i poszanowania tradycji - Dzień Zaduszny (02.11.2020r.)
- odśpiewanie Hymnu Polski upamiętniającego Święto Niepodległości (06.11.2020r.)

W związku z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 06.11.2020r. zajęcia w Świetlicy zostały zawieszone. Pracownicy prowadzili zdalną pomoc w lekcjach, zdalną pomoc emocjonalną, jak również przyłączyli się do szycia fartuchów dla sandomierskiego Szpitala.
Wszyscy podopieczni świetlicy otrzymali słodkie paczki na święta wraz z życzeniami.

Wychowankowie Świetlicy wzięli udział w konkursach profilaktycznych :

- Konkurs plastyczny zorganizowany przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Sandomierzu pt. „Słowa zamiast bomb"
- Konkurs plastyczny zorganizowany przez Sandomierskie Amazonki „Badaj się- profilaktyka raka piersi"

Wychowankowie Świetlicy przyłączyli się również do konkursu profilaktycznego organizowanego przez Gminną Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sandomierzu z przedstawieniem tanecznym pt. „Poczujcie Rytm". Z uwagi na zaistniałą sytuację epidemiologiczną, konkurs został przełożony.
Przełożony został również kiermasz pluszaków uszytych w świetlicy w ramach akcji „Pomagamy zwierzętom ze schroniska".
Ze względu na obostrzenia i restrykcje w związku z pandemią nie udało się zrealizować:

- Pierwszy dzień Wiosny (zaplanowany na marzec),
- Spotkanie Wielkanocne (zaplanowane na kwiecień),
- Międzynarodowy Dzień Ziemi (zaplanowany na maj),
- Współudział w Senioraliach,
- Andrzejki (zaplanowane na listopad) ,
- Spotkanie Wigilijne (zaplanowane na grudzień).

Pracownicy uczestniczyli w szkolenia na platformie webinar

- Procedura Niebieskiej Karty. Jak interweniować?,
- Samobójstwo i próba samobójcza – interwencja kryzysowa w sytuacji zagrożenia
- Życia,
- Jak rozpoznać kryzys presuicydalny? Specyfika kontaktu zdalnego,
- Zaburzenia nastroju wśród dzieci i nastolatków na co zwrócić uwagę w kontakcie zdalnym.

Ponadto wszyscy pracownicy skorzystali z superwizji swojej pracy.

PUNKT PRZY UL. PORTOWEJ 24

Zadania zrealizowane w całości:

W Świetlicy Środowiskowej przy ul. Portowej 24 zrealizowano zadania z Rocznego Planu Pracy od 2 stycznia do 31 grudnia, zadania zostały wykonane zgodnie z założeniami:

1. Program Pracy – ferie zimowe **„EKO ZIMA"**

I TYDZIEŃ „ EKSPERYMENTY MAŁEGO EKOLOGA- NAUKA CZY MAGIA
II TYDZIEŃ „ ZIMOWI EKOLODZY NA START"

Tegoroczne ferie zimowe w świetlicy upłynęły pod znakiem EKO. Podczas zaplanowanych na dwa lutowe tygodnie zajęć ,czekały na nich liczne atrakcje: eksperymenty, zajęcia plastyczne, literackie, sportowe, projekcje filmowe, gry planszowe, wspólne czytanie książek, zajęcia sportowe, konkursy

ekologiczne.

2. Program Pracy – ferie letnie „**WAKACJE NA DZIKIM ZACHODZIE”**

Wakacyjny program pracy skierowany był na integrację społeczną dzieci, stymulacje rozwoju zdolności poznawczych, pobudzający twórczą aktywność dziecka, kształtowanie postaw moralnych i społecznych, kształtowanie nawyków społecznego współżycia oraz aktywny wypoczynek uwzględniający ruch na świeżym powietrzu. Program ten miał na celu pokazanie dzieciom piękna otaczającego ich świata, uczył świadomej komunikacji, konstruktywnego myślenia i rozwiązywania problemów, co bezpośrednio przekładało się na zachowanie szacunku do siebie i do żyjących wokół nich ludzi, zwierząt i roślin. Nauczył dzieci , jak mądrze korzystać z piękna Planety Ziemi, równocześnie przybliżając najmłodszym wiele nieznanych im zjawisk przyrodniczo-społecznych dziejących się wokół nich, dający możliwość wyrażenia swojej prawdy, niwelujący stres. Zajęcia były dostosowane do wieku dzieci, pory roku i potrzeb związanych z regeneracją sił psychicznych i fizycznych. Program uwzględnił zajęcia, które miały na celu rozwijanie umiejętności współpracy i komunikacji. Oprócz wyszczególnionych pozycji realizowane były zadania mające na celu wzmacnianie i wspieranie jednostek poprzez rozmowy wspierające z dziećmi oraz współpracę z rodzicami.

Spotkania integracyjne, okolicznościowe, zajęcia tematyczne, szkolenia

„Dzień Babci i Dziadka” – spotkanie integracyjne **(21.01.2020r.)**

„Bajkowe Walentynki ”- impreza integracyjna (poczta walentynkowa, ,konkursy, quizy, „Walentynkowa Zgaduj Zgadula”, zabawa taneczna) **(14.02.2020r.)**

„ **Bezpieczne ferie” -** zajęcia tematyczne (**27.01.2020r.)**

Pogadanka z dziećmi dotycząca zachowania bezpieczeństwa w czasie ferii , poznanie podstawowych zasad bezpieczeństwa, przypomnienie podstawowych numerów alarmowych, tworzenie kodeksu bezpiecznych i udanych ferii ,zagadki i krzyżówki związane z bezpieczeństwem. Spotkanie z policjantem dzielnicowym.

„Yupi King ” – wyjście integracyjne **(31.01.2020r.)**

Celem wycieczki była przede wszystkim integracja dzieci , rozwijanie motoryki dużej i małej oraz stworzenie możliwości radosnego spędzania czasu. W sali zabaw dzieci skorzystały z licznych atrakcji : basenu z tysiącem kulek , tablicy interaktywnej , z licznych tuneli, zjeżdżalni. Natomiast w „Loco Club" Wrotkarnia sprawdziły swoje umiejętności jazdy na wrotkach, jak również zagrać w bilard, cymbergaje oraz w gry na konsoli Xbox.

„Superwizja”- (20.11.2020r)

Pracownicy uczestniczyli w superwizji pracy własnej, podczas której była możliwość omówienia trudności, jakie pojawiają się w pracy wychowawców świetlic środowiskowych. Wychowawcy mogli przyjrzeć się wszystkim obszarom pracy świetlicy: współpracy w zespole, pracy z grupą dzieci, planowaniu indywidualnych oddziaływań, pracy z własnymi ograniczeniami emocjonalnymi oraz z trudnościami, jakie pojawiają się w kontakcie z dziećmi i ich rodzicami.

W dniu 19.11.2020r. pracownicy odbyli szkolenie online – „Ochrona danych osobowych w pracy”.

„Bajkowe Walentynki ”- impreza integracyjna (poczta walentynkowa, ,konkursy, quiz, „Walentynkowa Zgaduj Zgadula”, zabawa taneczna , słodki poczęstunek) **(14.02.2020r.)**

„ Rozśpiewane świetliczaki ”- konkurs piosenki **(20.02.2020r.)**

„Jaka to melodia dla Juniora i Seniora”- przygotowanie prezentacji multimedialnej na spotkanie integracyjne z okazji **„Dnia Kobiet”(05.03.2020r.)**

Pogadanka na temat **„Prawa Dziecka”** i **„Jak obchodzą święto dzieci w innych krajach”**.**(01.06.2020r.)**

08.10.2020 r. wychowankowie wraz z opiekunem odwiedzili Sandomierski Klub „Amazonek” w ramach profilaktyki zdrowotnej w walce z rakiem piersi.

Wychowankowie również wzięli udział w II edycji profilaktycznego konkursu plastycznego pt. **„Badaj się – chroń siebie i innych .”** który miał na calu promowanie badań profilaktycznych kobiet w zakresie raka piersi oraz rozwijanie umiejętności prezentowania własnych obserwacji i przemyśleń na dany temat.

Dnia 28.10.2020r. został rozstrzygnięty plastyczny konkurs profilaktyczny organizowany przez Sandomierski Klub wychowankowie świetlicy biorący w nim udział zajęli dwa II miejsca w swoich kategoriach wiekowych.
W tym roku ze względu na ograniczenia wynikające ze stanu epidemii **w dniu 05.11.2020r.** wychowankowie świetlicy nagrali filmik, gdzie wspólnie odśpiewali hymn narodowy „Mazurek Dąbrowskiego", który został zamieszczony w mediach
społecznościowych. W ten sposób dzieci świętowały szczególnie ważną dla Polaków rocznicę.
W grudniu pracownicy – wykonywali choinki dla podopiecznych Ośrodka Pomocy Społecznej w Sandomierzu oraz aniołki dla podopiecznych Placówki Opiekuńczo- Wychowawczej w Tarłowie. Wszyscy podopieczni świetlicy otrzymali słodkie paczki na święta wraz z życzeniami.
Ze względu na obostrzenia i restrykcje w związku z pandemia nie udało się zrealizować:

- Pierwszy dzień Wiosny (zaplanowany na marzec),
- Spotkanie Wielkanocne (zaplanowane na kwiecień),
- Międzynarodowy Dzień Ziemi (zaplanowany na maj),
- Współudział w Senioraliach,
- Andrzejki (zaplanowane na listopad) ,
- Spotkanie Wigilijne (zaplanowane na grudzień).

W ramach realizacji zadania placówki oświaty przy współpracy ze Świetlicą Środowiskową, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, tworzyły i realizowały programy wspomagające rozwój dzieci i młodzieży, prowadziły działalność o charakterze socjoterapeutycznym, umożliwiając dzieciom i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych dodatkową opiekę, udzielały pomocy w nauce, wspierały realizację obowiązku szkolnego, stwarzając możliwość konstruktywnego spędzania czasu wolnego, rozwijając zainteresowania dzieci i socjalizując w grupie rówieśniczej.

4. Zapewnienie dostępności poradnictwa i wsparcia specjalistycznego.

4.1. Zagwarantowanie możliwości skorzystania z bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego (Psychologicznego, prawnego, pedagogicznego, z dziedziny terapii uzależnień).

W ramach zadania podejmowano następujące zadania:

Szkoła Podstawowa nr 1 w Sandomierzu :

- na bieżąco, wg potrzeb rodziców udzielano porad przez psychologa oraz pedagoga,
- prowadzono mediacje przez psychologa oraz pedagoga pomiędzy rodzicami- 8 rodzin,
- rodziny korzystały systematycznie z porad psychologa lub pedagoga- 10 rodzin,
- współpraca z kuratorami sądowymi- 3 rodziny,
- współpraca z asystentami rodziny OPS- 3 rodziny,
- systematyczne cotygodniowe zajęcia prowadzone przez pedagoga i psychologa- 10 uczniów.

Szkoła Podstawowa nr 2 w Sandomierzu:

- poradnictwo dla uczniów, rodziców, nauczycieli,
- zajęcia służące rozwijaniu kompetencji emocjonalno-społecznych z uczniami wykazującymi trudności w tym obszarze,
- zagwarantowanie możliwości skorzystania z bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego: pedagog szkolny, psycholog szkolny, logopeda, nauczyciele specjaliści,
- pedagogizacja rodziców w czasie spotkań z rodzicami – pogadanki prowadzone przez zaproszonych specjalistów,
- pedagogizacja nauczycieli w ramach WDN,

- udostępnianie rodzicom informacji o dyżurach specjalistów z zakresu pomocy dziecku i rodzinie,
- objęcie pomocą psychologiczną rodzin borykających się z trudnościami w realizacji swoich naturalnych funkcji: rodzin uczniów z trudnościami objętymi nadzorem kuratorskim, opieką asystenta rodziny, pracownika socjalnego, koordynatora pieczy zastępczej oraz rodzin samoistnie zgłaszających sytuacje trudne.

Szkoła Podstawowa nr 3 w Sandomierzu:

- odbywały się spotkania pedagoga, psychologa, wychowawców z rodzicami na terenie szkoły oraz online o charakterze psychoedukacyjnym, mające na celu udzielenie wsparcia w zakresie radzenia sobie z problemami wychowawczymi i edukacyjnymi dzieci,
- podczas indywidualnych spotkań oraz wywiadówek online prowadzono pedagogizację rodziców - tematyka obejmowała takie zagadnienia jak: stres, depresja, dobre samopoczucie, budowanie pozytywnej samooceny, uzależnienia od Internetu,
- motywowanie rodziców do korzystania ze wsparcia psychologiczno-pedagogicznego na terenie szkoły oraz instytucji specjalistycznych z którymi współpracuje szkoła,
- zachęcano rodziców do wspólnego działania na rzecz prawidłowego funkcjonowania dziecka.
- rodzice oraz uczniowie mieli możliwość skorzystania ze wsparcia pedagoga i psychologa szkolnego na terenie szkoły oraz podczas nauczania zdalnego.

Szkoła Podstawowa nr 4 w Sandomierzu:

- pomoc diagnostyczno-terapeutyczno-edukacyjną, prowadzenie indywidualnych zajęć terapeutycznych z psychologiem, pedagogiem, terapeutą, doradcą zawodowym, logopedą,
- zajęcia socjoterapeutyczne, zajęcia motywacyjne, zajęcia z terapeutą SI, zajęcia warsztatowe z zakresu psychoedukacji i profilaktyki prowadzone przez pedagoga, psychologa i doradcę zawodowego szkoły prowadzone w formie warsztatów zawodowoznawczych,
- Szkoła zapewnia dla rodziców:
  - bezpłatne porady i konsultacje z psychologiem i pedagogiem, udzielano informacji gdzie z takich porad można korzystać;
  - rodzice mieli możliwość korzystania z indywidualnych konsultacji z wychowawcami, nauczycielami i specjalistami- uzyskanie wsparcia dla siebie i rodziny w sytuacjach trudnych;
  - szkolny zespół do spraw pomocy psychologiczno- pedagogicznej opracował program dla klas VII „Poznaję siebie, znam siebie. Jestem ważny", celem którego jest wzmacnianie pewności siebie u uczniów i dostrzegania siebie jako osób ważnych. Program został rozpoczęty w listopadzie 2019r, dzięki środkom z Urzędu Miasta.

Przedszkole nr 1 w Sandomierzu:

- prowadzenie diagnozy i obserwacji pedagogicznej ukierunkowanej na rozwijanie zainteresowań i uzdolnień dzieci oraz wspomaganie funkcji procesów poznawczych i funkcji psychomotorycznych dzieci, wyszczególnienie dzieci do objęcia pomocą psychologiczno-pedagogiczną,
- organizowanie indywidualnych konsultacji z logopedą, nauczycielami przedszkola, dyrektorem przedszkola,
- prowadzenie diagnozy i obserwacji pedagogicznej ukierunkowanej na rozwijanie.

Przedszkole Nr 3 w Sandomierzu:

- praca z dziećmi w ramach pomocy psychologiczno- pedagogicznej we współpracy z rodzicami i specjalistami,
- utworzenie grupowych sposobów kontaktu z rodzicami przez poczte e- mail, Messenger w czasie koronawirusa- informowanie rodziców o pracy przedszkola w poszczególnych

miesiącach, przekazywanie informacji na tematy bieżące związane z sytuacja epidemiologiczną,
- systematyczne utrzymywanie kontaktu telefonicznego z rodzicami w różnych sprawach związanych z funkcjonowaniem i wspieraniem dziecka.

Przedszkole nr 5 w Sandomierzu:
- organizuje pomoc dla dzieci posiadających orzeczenie i opinie o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju dziecka oraz kształcenia specjalnego zatrudniając nauczyciela wspomagającego, psychologa, organizując terapię logopedyczna i sensoryczną.
- w celu wyrównywania szans edukacyjnych dzieci, współpracujemy z Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w Sandomierzu, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Szkołą Podstawową nr 3 w Sandomierzu,

Przedszkole nr 6 w Sandomierzu:
- wszystkim rodzicom proponowano konsultacje z psychologiem, który pełni dyżur w placówce
- w przedszkolu prowadzone są indywidualne konsultacje nauczyciel-rodzic, na których omawiana jest diagnoza zachowań, umiejętności, wiedza dziecka
- współpraca z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną

W Środowiskowym Domu Samopomocy w Sandomierzu w roku 2020 świadczył wsparcie osobom z niepełnosprawnością intelektualną oraz chorującym psychicznie mające na celu nabywanie i doskonalenie kompetencji społecznych umożliwiających im jak najsprawniejsze funkcjonowanie w codziennym życiu. Pomoc psychologiczna świadczona zarówno w formie indywidualnej jak i grupowej miała charakter:
- poradnictwa psychologicznego,
- rozmów instruktażowych,
- motywowania do działań podejmowanych przez uczestników w przestrzeni społecznej
- wsparcia emocjonalnego w obliczu zdarzeń trudnych i nowych,
- interwencji kryzysowej ,
- wsparcia informacyjnego,
- pomocy w rozwiązywaniu konfliktów-mediacji,
- ćwiczeń, gier i zabaw stymulujących ciekawość poznawczą i prawidłowe funkcjonowanie zasobów umysłowych,
- stymulowania rozwoju zainteresowań,
- rozmów terapeutycznych mających na celu: przełamywanie lub zmniejszanie izolacji społecznej, kształtowanie adekwatnej samooceny, uświadamianie posiadanych zasobów własnych i środowiskowych, redukcję stresu i lęku, zwiększanie świadomości motywów własnego postępowania i mechanizmów swojej choroby, nabywanie umiejętności wyciągania wniosków z własnego postępowania i przewidywania jego konsekwencji, pogłębianie wglądu w siebie, naukę konstruktywnych sposobów rozładowywania napięcia.
- treningów umiejętności społecznych mających na celu: nabywanie kompetencji komunikacyjnych adekwatnych do indywidualnych możliwości, kształtowanie postawy asertywnej, kształtowanie postawy tolerancyjnej, otwartości na odmienność innych ludzi, naukę współdziałania, kształtowanie cech koleżeńskich, kształtowanie postawy zadaniowej w sytuacjach problemowych (nauka konstruktywnego rozwiązywania problemów), naukę nawiązywania i utrzymywania zdrowych, funkcjonalnych relacji interpersonalnych, psychoedukacji z zakresu szeroko rozumianego zdrowia, relacji społecznych, problematyki uzależnień, przemocy, seksualności -w formie zajęć warsztatowych, pogadanek, zajęć profilaktycznych.

Szeroko rozumiana pomoc psychologiczna adresowana była także do rodzin i bliskich uczestników. Współpraca z nimi miała na celu zoptymalizowanie i ujednolicenie oddziaływań

wspierających i aktywizujących. Rozmowy odbywające się na terenie placówki, a także rozmowy telefoniczne były zorientowane na pomoc w rozwiązywaniu bieżących problemów, konsultacje dotyczące zachowania uczestników na terenie ośrodka i poza nim, zapobieganie występowaniu sytuacji problemowych. Psycholog konsultował się także z lekarzami psychiatrami, pod opieką których pozostają uczestnicy zajęć w ŚDS.

W sytuacji epidemiologicznej przy zachowaniu ścisłego reżimu sanitarnego podopieczni ŚDS objęci byli wsparciem psychologicznym, pedagogicznym i terapeutycznym. Poprzez realizację pracy zdalnej otrzymywali pakiety, utrzymywany był systematyczny kontakt telefoniczny monitorujący stan zdrowia, pomoc w robieniu zakupów, rejestracji do lekarza oraz załatwianiu spraw urzędowych.

4.2. Objęcie opieką psychologiczną rodzin borykających się z trudnościami w realizacji swoich naturalnych funkcji;

W działającym **Punkcie Interwencji Kryzysowej** w Sandomierzu udzielano między innymi porad psychologicznych:

- liczba porad udzielonych przez psychologa - 21.

W **Punkcie Edukacyjno – Konsultacyjnym** przez PCK w roku 2020r., także można było uzyskać bezpłatne poradnictwo specjalistyczne w tym porady psychologa, których udzielono 73.

Szkoła Podstawowa Nr 1 w 2020 roku w ramach w/w zadania:

- na bieżąco, wg potrzeb rodziców udzielanie porad przez psychologa oraz pedagoga, mediacje prowadzone przez psychologa oraz pedagoga pomiędzy rodzicami- 8 rodzin;
- rodziny korzystające systematycznie z porad pedagoga lub psychologa - 10 rodzin; współpraca z kuratorami sądowymi - 3 rodziny, współpraca z asystentami OPS wspierającym rodziny- 3 rodzin; systematyczne cotygodniowe zajęcia prowadzone przez pedagoga i psychologa – 10 uczniów.

Szkoła Podstawowa nr 2 w Sandomierzu w 2020 realizowała zadanie Programu poprzez zapewnienie możliwość skorzystania z bezpłatnego poradnictwa: pedagog szkolny, psycholog szkolny, logopeda, nauczyciele. Udostępniano rodzicom informację o dyżurach specjalistów z zakresu pomocy dziecku i rodzinie, objęto pomocą psychologiczną rodziny mające trudności w realizacji swoich naturalnych funkcji, z przeznaczaniem dla rodzin uczniów w z trudnościami objęte nadzorem kuratorskim, opieką asystenta rodziny, pracownika socjalnego, koordynatora pieczy zastępczej, oraz rodzin które samoistnie zgłaszają sytuacje trudne.

Szkoła Podstawowa nr 3 realizowała cel poprzez realizację zadania w roku sprawozdawczym następująco:

- odbywały się spotkania pedagoga, psychologa, wychowawców z rodzicami na terenie szkoły oraz online o charakterze psychoedukacyjnym, mające na celu udzielenie wsparcia w zakresie radzenia sobie z problemami wychowawczymi i edukacyjnymi dzieci,
- podczas indywidualnych spotkań oraz wywiadówek online prowadzono pedagogizację rodziców - tematyka obejmowała takie zagadnienia jak: stres, depresja, dobre samopoczucie, budowanie pozytywnej samooceny, uzależnienia od Internetu,
- motywowanie rodziców do korzystania ze wsparcia psychologiczno-pedagogicznego na terenie szkoły oraz instytucji specjalistycznych z którymi współpracuje szkoła,
- zachęcano rodziców do wspólnego działania na rzecz prawidłowego funkcjonowania dziecka.

Szkoła Podstawowa nr 4 w 2020 w ramach zadania podejmowała następujące działania:

- bezpłatne porady i konsultacje z psychologiem i pedagogiem, udzielano informacji gdzie z takich porad można korzystać,
- rodzice mieli możliwość korzystania z indywidualnych konsultacji z wychowawcami, nauczycielami i specjalistami- uzyskanie wsparcia dla siebie i rodziny w sytuacjach trudnych.

Przedszkole Samorządowe Nr 1 w Sandomierzu realizując powyższe zadanie w roku 2020 podejmowało następujące działania:

- organizowanie i prowadzenie konsultacji indywidualnych dla rodziców,

- organizowanie i prowadzenie pomocy psychologiczno-pedagogicznej zgodnie z obowiązującymi przepisami w trakcie bieżącej pracy z dzieckiem poprzez zintegrowane działania nauczycieli i specjalistów formie zajęć rozwijających uzdolnienia i predyspozycje, zajęć rewalidacyjnych – dzieci posiadające orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, zajęć specjalistycznych- logopedycznych, zajęć rozwijających kompetencje emocjonalno-społeczne, porad, konsultacji, warsztatów i szkoleń dla rodziców,
- współpraca z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, Szkołą Podstawową nr 1,
- organizowanie indywidualnych konsultacji z logopedą, nauczycielami przedszkola, dyrektorem przedszkola,
- prowadzenie diagnozy i obserwacji pedagogicznej ukierunkowanej na rozwijanie,
- przekazywanie informacji, komunikatów w formie broszur, plakatów dla rodziców przyszłych przedszkolaków „ Jak przygotować dziecko do przedszkola",
- przekazywanie informacji, komunikatów dla rodziców w formie broszur, plakatów, oraz przez stronę internetową przedszkola (od Policji, Kuratorium Oświaty, MEN),
- prowadzenie diagnozy i obserwacji pedagogicznej ukierunkowanej na rozwijanie zainteresowań i uzdolnień dzieci oraz wspomaganie funkcji procesów poznawczych i funkcji psychosomatycznych dzieci, wyszczególnienie dzieci do objęcia pomocą psychologiczno-pedagogiczną.

Przedszkole Nr 3 w Sandomierzu:

- praca z dziećmi w ramach pomocy psychologiczno- pedagogicznej we współpracy z rodzicami i specjalistami.

Przedszkole nr 5 w Sandomierzu :

- organizowano spotkania dla rodziców ze specjalistami Poradni Psychologiczno-pedagogicznej,
- zachęcano do sięgania po literaturę fachową i artykuły dla rodziców,
- na prośbę rodziców wystawiamy opinię funkcjonowania dziecka w grupie pod kątem wychowawczym i dydaktycznym w celu przeprowadzenia badania w Poradni Psychologiczno- Pedagogicznej,
- organizowano rozmowy indywidualne ze specjalistami w celu niwelowania zachowań agresywnych i uspołecznienia dzieci,
- prowadzono konsultacje indywidualne z rodzicami w celu ujednolicenia działań przedszkola i domu, aby pomóc dziecku w osiągnięciu dojrzałości szkolnej,
- organizowano pomoc dla dzieci posiadających orzeczenia o i opinie o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju dziecka oraz, kształcenia specjalnego zatrudniając nauczyciela wspomagającego, psychologa, organizując terapie logopedyczną i sensoryczną.

Przedszkole nr 6 w Sandomierzu:

- organizacja dla rodziców warsztatów, wykładów z psychologiem lub pedagogiem,
- zamieszczanie na komunikatorach grupowych porad specjalistycznych: „Różnica między karą a konsekwencją"' , „Jak pomóc dzieciom radzić sobie z emocjami",
- organizowanie kilka razy w roku bezpłatnych konsultacji z psychologiem na terenie przedszkola,
- konsultacje z psychologiem dla rodziców we współpracy z Poradnią na Rzecz Zdrowia Psychicznego oraz Poradnią Psychologiczno- Pedagogiczną,
- konsultacje z psychologiem pełniącym dyżur w placówce,
- prowadzenie indywidualnych konsultacji nauczyciel-rodzic, na których omawiana jest diagnoza zachowań, umiejętności, wiedzy dziecka.

Przedszkole Nr 7 w Sandomierzu:

- zapewniło objęcie opieką psychologiczną rodziny mające trudności w realizacji swoich naturalnych funkcji, jak również objęcie opieką psychologiczną i udzielenie pomocy dziecku z orzeczeniem o niepełnosprawności,
- organizowane były spotkania dla rodziców ze specjalistami Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej,
- organizowano indywidualne kontakty rodziców dzieci posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego z psychologiem, pedagogiem, logopedą, terapeutą,
- udostępniano kontakty ze specjalistami w zależności od potrzeb,
- udzielano pomocy psychologiczno-pedagogicznej dzieciom z orzeczeniem o niepełnosprawności,
- umożliwiano dokonanie obserwacji i współpracę z pracownikiem z PPP ,
- stosowano się do wytycznych z opinii poradni w pracy codziennej z dzieckiem obserwowanym.

4.3. Zagwarantowanie dostępności pomocy specjalistycznej w trybie interwencyjnym w przypadku kryzysów życiowych i sytuacji nagłych.

W okresie sprawozdawczym mieszkańcy Gminy Sandomierz mieli możliwość korzystania z bezpłatnego poradnictwa pedagogicznego, psychologicznego, prawnego oraz z zakresu terapii uzależnień. Porady z przedmiotowych dziedzin udzielane były przez specjalistów zatrudnionych w Punkcie Interwencji Kryzysowej, działającego w strukturach Ośrodka Pomocy Społecznej, którego działalność zorientowana jest na niesienie pomocy ludziom znajdującym się w sytuacji kryzysowej. Głównym celem PIK jest pomoc w znalezieniu nowych sposobów radzenia sobie w trudnej sytuacji. W 2020 r. w Punkcie Interwencji Kryzysowej w Sandomierzu udzielono łącznie 153 porad przez wykwalifikowanych specjalistów w tym: radcę prawnego, pedagoga, psychologa, instruktora terapii uzależnień, interwenta kryzysowego.

W ramach realizacji zadania publicznego Gminy Sandomierz „Działalność edukacyjno-konsultacyjna dla ofiar przemocy, osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz osób w kryzysie" Oddział Rejonowy PCK prowadził Punkt Edukacyjno- Konsultacyjny, w którym w roku 2020r. odbywały się dyżury specjalistów: psychologa, prawnika i terapeuty uzależnień. Łącznie w 2020 roku udzielono 247 porady, w tym:

- osobom uzależnionym AA: 2 porady psychologa, 79 porady terapeuty
- osobom współuzależnionym: 16 porad prawnika, 2 porady psychologa, 35 porad terapeuty
- osobom uzależnionym od narkotyków: 1 porada terapeuty;
- inne uzależnienia (leki, hazard): 1 porada terapeuty;
- w zakresie przemocy (ofiary i sprawcy) : 4 porady prawnika, 2 porady psychologa
- inne: problemy małżeńskie, wychowawcze, kryzysy życiowe: 15 porad prawnika ,73 porady psychologa.

Gmina Sandomierz przekazuje dotację celową na podstawie ustawy o pożytku publicznym i wolontariacie na realizację zadań publicznych pn. „Działalność edukacyjno- konsultacyjna dla ofiar przemocy, osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz osób w kryzysie". W ramach realizacji powyższego zadania funkcjonuje **Punkt Informacyjno-Konsultacyjny,** w którym można skorzystać z bezpłatnej formy poradnictwa oraz wsparcia. W Punkcie można było skorzystać z pomocy psychologa, prawnika, terapeuty uzależnień oraz specjalisty ds. przemocy w rodzinie. W 2020 roku wszystkie sandomierskie placówki oświatowe oraz placówki pomocowe zostały zaopatrzone w tablice informacyjne zawierające ważne telefony zaufania dla osób będących w życiowym kryzysie.

Ośrodek Pomocy Społecznej jako Koordynator Gminnego Programu Wspierania Rodziny widzi dalszą potrzebę kontynuowania wsparcia rodzin z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi, z problemami w prawidłowym prowadzeniu gospodarstwa domowego między innymi poprzez przydzielenie asystenta rodziny. Konieczne jest także podejmowanie działań interwencyjnych

w rodzinach w których występuje problem z nadużywaniem lub uzależnieniem od alkoholu, zjawisko przemocy domowej. Dopełnienie tych działań stanowi monitorowanie rodzin przeżywających trudności, ze szczególnym zwróceniem uwagi na sytuację dziecka.

Zadaniem Programu Wspierania Rodziny jest zapobieganie dysfunkcji rodziny poprzez tworzenie systemu wspomagającego rodzinę, dzieci i młodzież w taki sposób aby była w stanie samodzielnie zmierzyć się z własnymi problemami. Aby skutecznie realizować powyższe zadania konieczne jest zaangażowanie wszystkich instytucji, które wspierają rodzinę. Dlatego też Ośrodek Pomocy Społecznej w Sandomierzu chętnie podejmie współpracę z innymi placówkami i instytucjami działającymi w obszarze wspierania rodzin.